

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEPHONE: (312) 585-9500

Vol. LXXII Kaina 25 c. ŠEŠTADIENIS — SATURDAY, RUGSĖJIS — SEPTEMBER 16, 1978 Nr. 217

KATALIKAI PASAULY

SV. SOSTAS IR
DIPLOMATINIAI SANTYKIAI

"Svarbiausias tikslas, kurio siekia Apaštala Sostas palaikyti pasaulio valstybių santykius su pasaulio valstybėmis, yra tarnauti taikai ir teisingumui, ugdyti žmonijos bendruomeniniuose santykiuose tikrą broliškumą ir nuosirdų tarpusavio bendradarbiavimą" — tai pakartojo popiežius Jonas Paulius I-sis pirmame savo susitikime su diplomatinio korpuso nariais. Šventasis Tėvas per diplomatinis atstovus pasveikino viso pasaulio tautas, palaikė ryšius su Apaštala Sostu, priminė, jog Apaštala Sosto diplomatinė veikla skiria nuo įprastinės diplomatinės akcijos. Apaštala Sostas neturi jokių žemiškų interesų, todėl politinės, ekonominės ar techninės problemos neįeina į jo diplomatinės veiklos sferą. Bažnyčia, santykiuodama su pasaulio valstybėmis ir apskritai veikdama tarptautinėje plotmėje, ugdydama krikščionių ir visų geros valios žmonių sąmonę pagalbą tiems pagrindiniams dėsniams, kuriais remiasi tikroji žmonijos civilizacija ir nuosirdus visų tautų tarpusavio bendradarbiavimas. Šie dėsnių reikalauja pilnai gerbti žmogaus asmenį ir jo gyvybę, saugoti žmogaus orumą, rūpintis žmogaus visokeriojo pažanga, kurti tokią visuomeninę ir tarptautinę santvarką, kurioje vyrautų taika ir kiekvienam žmogui būtų užtikrintas jam priklausančios teisės. Tokiai naujai pasaulinei santvarkai sukurti reikia, betgi, naujos, stiprios dvasinės jėgos, reikia besąlyginės meilės, reikia tvirtos vilties. Tas vertybes Bažnyčia kaip tik ir trokšta perduoti žmonijai.

MILIJONAI SV. RAŠTO EGZEMPLIŲ

Sventojo Rašto platinimo draugija New York'e pranešė, kad praėjusiais metais visame pasaulyje buvo išplatinta keturi šimtai dešimt milijonų egzempliorių Sventojo Rašto, tai yra net aštuoniasdešimt milijonų egzempliorių daugiau, negu 1976-ais metais. Pagal turimus statistinius duomenis, šventasis Raštas yra ypač plačiai skaitomas politinių įvykių ir karo veiksmų sukrėtuose kraštuose.

KAS KIEK RAŠE APIE SV. TĖVO IŠRINKIMĄ

Vokietijos Demokratinės Respublikos oficialioji žinių agentūra paskelbė trimis eilutėmis ilgę informaciją negu Tasso agentūra apie naujo Sv. Tėvo išrinkimą: viso aštuoniasdešimt milijonų. Vengrijos ir Jugoslavijos laikraščiai išplėtė oficialiųjų žinių agentūrų informacijas, paskelbdami trumpas naujojo popiežiaus biografijas. Lenkijos spaudoje apie popiežiaus išrinkimą plačiai informavo pirmuosiuose puslapiuose.

Naujojo popiežiaus išrinkimas rado labai platų atgarsį ne tik krikščioniškuose kraštuose, kaip, pavyzdžiui, Japonijoje. Šio krašto laikraščiuose ir televizijos programose Popiežiaus išrinkimas užėmė svarbiausią vietą. Šis faktas liudija, kad japonai labai domisi katalikų Bažnyčia ir ją liečiančiais įvykiais, su didele simpatija vertina katalikų Bažnyčios veiklą ne tik religinėje, bet ir socialinėje bei kitose gyvenimo srityse. Japonam ypač didelį įspūdį daro tvirtais pagrindais besiremianti krikščioniškojo tikėjimo doktrina, katalikų Bažnyčios vienybė, jos stipri dvasinė jėga.

Graikija pabrėžia gerus santykius su Maskva

Atėnai — NATO sąjungos pareigūnai susidomėję seka labai gerėjantiems Graikijos — Sovietų Sąjungos santykiams. Neseniai graikų užsienio reikalų ministras George Rallis grįžo iš Maskvos, kur pasirašė kultūrinę ir konsulinę sutartį. Numatoma steigti naują graikų konsulatą Odesoje, o sovietai atidarys konsulatą Solonikuose. Susitarta, kad abiejų šalių prekybos laivynai glaudžiai bendradarbiaus, nustatant kainas ir kitais klausimais. Graikų ministeris nuvežė Brežnevui pakvietimą atsilankyti Graikijoje, o sovietai pakvietė į svečius graikų premjerą Caramanli. Vizitų datos bus nustatytos vėliau.

Šių susitarimų įdomi dalis yra graikų karo laivų pakvietimas aplankyti Odesą. Du graikų naikintuvai: "Miaoulis" ir "Kanaris" jau išplaukė į Juodąją jūrą. Nors pagal 1936 Montreux sutartį graikų karo laivai turi teisę plaukti į Juodąją jūrą, jie iki šiol to niekad nedarė, nes reikia praplaukti nedraugiškos Turkijos do-

Sukilimas baigėsi

Masaya. — Nikaraguos sukilimas baigiamas malšinti, vis daugiau namų pasipuošia baltomis vėliavomis. Masajos mieste, 15 mylių nuo sostinės Managuos, suskilėliai ilgą laiką laikėsi, tačiau kariuomenė ir čia paėmė viršų. Tūkstančiai pabėgusių ieško naujų namų. Bijodamas užkrečiamųjų ligų, Raudonasis Kryžius laidoja gatvėse rastus lavonus kur pakliuvo, todėl civilių žuvusių skaičius niekas negalės nustatyti.

Griuvo valdžia Portugalijoje

Lisabona. — Vos 17 d. išsilaukusi nauja Portugalijos vyriausybė buvo pašalinta balsuojant vyriausybės pristatytą programą. Premjeras Alfredo Nobre da Costa pareiškė nusistebėjimą, kad politinės partijos atmetė jo programą, nors pačios jokio pakaitalo nepasiūlė ir per dvejus metus jokios programos nesukūrė.

Prezidentas Antonio Eanes gali šaukti naujus parlamento rinkimus, gali ieškoti kito premjero arba gali palikti dabartinę vyriausybę laikinai eiti pareigas, kol bus rastas sprendimas.

KALENDORIUS

Rugsėjo 15 d.: Nikodemas, Melitina, Vismantas, Nautinga.
Rugsėjo 16 d.: Kiprijonas, Liucija, Rigmundus, Normantė
Saulė teka 6:31, leidžiasi 6:59 val vak.

ORAS

Chicagoje saulėta, vėšiau, temperatūra apie 70 l.

minuojamą Bosforo sąsiaurį. Atsilygindami sovietams už pakvietimą, gailai pakvietė sovietų karo laivus į Piraeo uostą, kuris žinomas, kaip Amerikos Vidurinio jūros laivyno uostas. Mieste gyvena ir nemažai amerikiečių jūreivių šeimų.

Graikijos vyriausybė pergyvena Amerikos vyriausybės nutarimą atšaukti taikomą ginklų pardavimo boikotą. Nors graikai bando lyginti savo santykius su turkais, tuo pačiu metu jie pabrėžia savo nepriklausomumą nuo JAV ir didina draugystę su Maskva.

Paleido kroatų

Kelnas. — V. Vokietijos teismas įsakė paleisti kalėjime laikomą kroatą Stjepan Bilandzic, kurį Vokietijos vyriausybė atsisakė išduoti Jugoslavijai. Keli menki kaltinimai, kurie buvo jam priimti, nėra pakankami laikyti jį kalėjime, pareiškė Kelnų teismo atstovas.

Pavergėjai gina Puerto Ricą

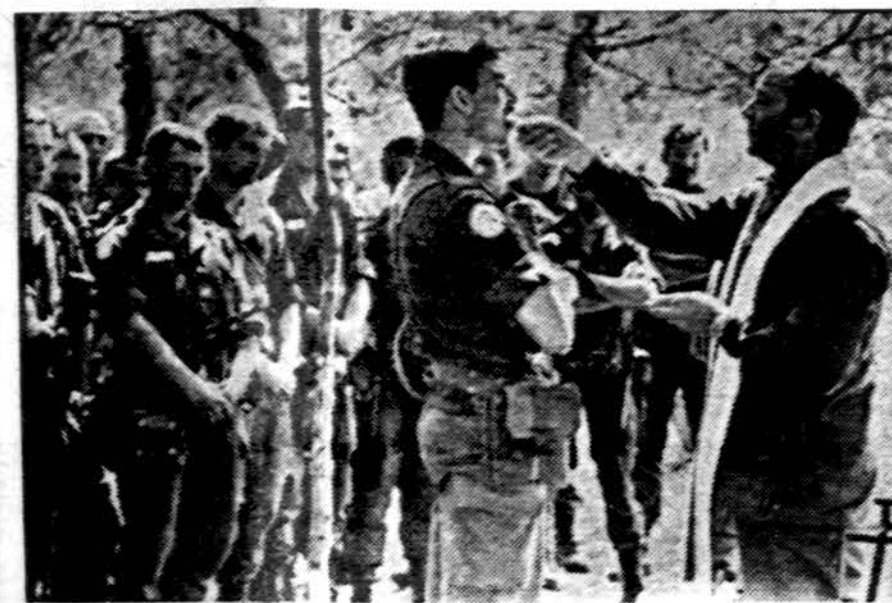
New Yorkas. — Jungtinių Tautų Specialus Dekolonizavimo komitetas priėmė rezoliuciją, reikalaujančią Puerto Riką apsispręsti dėl teisių. JT rezoliucija, priimta 10 balsų, 12-ka susilaikius, ragina praversti saloje referendumą, kuris nutartų, ar Puerto Rika turi būti nepriklausoma, ar toliau likti susijusi su komonvelto ryšiais su JAV. Iš 10 šią rezoliuciją priėmusių šalių, 8 yra valdomos komunistų.

Puerto Rikos gubernatorius Carlos Romero pasipiktinęs kritikavo rezoliuciją, kuri nemini salos pareidavimo įsijungti į JAV atskirai, palinate valstiją. Praėjusį rinkimų metų partija, kuri pasisakė už valstijos teises, gavo 48,2 nuosimčius balsus.

— Šešios amerikietės moterys baigia pasirošimus įkopti į Nepalio kalną Annapurną, kuris siekia 18,500 pėdų nuo jūros paviršiaus.

Jos planuoja būti pirmos moterys ir pirmos amerikietės alpinistės nugalėjusios šio kalno šlaitus.

— Amerika nutarė neatšaukti Vietnamui taikomo prekybos boikoto. Hanojaus vyriausybė prašė rodyti nuosaką ženklu, Washingtonas planavo pradėti prekybos ryšius, tačiau dabar to nebus, nenorint užgauti komunistinės Kinijos, kuri Vietnamą laikė Maskvos įrankiu Pietryčių Azijoje.

Jungtinių Tautų taikos kariuomenės Libane nariai, prancūzų parašitinininkai, sekmdienio šv. Mišių ir komunijos metu. Jiems sunku žiūrėti, kaip musulmonai palestiniečiai ir Sirijos kareiviai šauda Libano krikščionis

KINIJA IŠLEIDŽIA RUSUS

Pekinas. — Naujoji Kinijos vyriausybė, Mao Tse Tungui mirus, įvedė nemažai pakeitimų. Vienas jų yra kinų laikysena užsieniečių, gyvenančių Kinijoje, atžvilgiu. Jau prieš bolševikinę revoliuciją Kinijoje apsigyveno daug žydų, pabėgusių nuo caro laikų pogromų. Jie daugiausia kūrėsi Kaifeng mieste, kur pastatė kelias sinagogas. Kaifengas ir Harbingas buvo laikomi Azijos žydų centrai, kur buvo gyvas žydų religinis ir kultūrinis gyvenimas.

Antroji užsieniečių rusų banga atplaukė Rusijos revoliucijos metu, kada Kinijos sieną peržengė vadinami baltieji rusai. Jie irgi kūrėsi pasienio miestuose ir Šanchajuje. Apie 1930 metus Kinijoje gyveno iki 100,000 iš Rusijos atvykusių svetimšalių — žydų ir "baltųjų". Kai kurie iš jų vedė kinietes ir įsijungė į Kinijos gyvenimą, kiek tai įmanoma, nebūnant kinų rasės. Viskas pasikeitė Kinijoje ir valdžia atėjus Mao Tse Tungui.

Kada Kinija palaikė gerus ryšius su Sovietų Sąjunga, iš Rusijos kilusių žmonių gyvenimas nebuvo blogiausias, tačiau, kai atsirado ideologiniai ir teritoriniai kiverčiai, rusų gyvenimas Kinijos miestuose labai pasunkėjo. Prasi-

dėjo žiaurus persekiojimai. Harbine vienu metu rusai buvo varinėjami miesto gatvėmis surištomis rankomis. Jie buvo minios mušami, apspaudomi.

Nemažai svetimšalių paliko Kiniją pirmosios japonų okupacijos metu. Šiuo metu užsienio ambasados Pekine vis daugiau gauna prašymų iš Kinijos žydų ir "baltųjų rusų". Pekino valdžia rodo palankumą svetimšalių bandymams išvažiuoti. Daugiausia vizos prašymų gauna Australijos atstovybė. Manoma, kad Kinijos žydų likučiai bandys pastekti Izraelį, tačiau didžioji rusų dalis išeis Australijoje. Reikia pabrėžti, kad niekas iš "baltųjų" rusų palikuonių nebando kraustytis į Sovietų Sąjungą. Jie gana priekintę komunistinėje Kinijoje, kad siektų kurtis kitoje komunistų valdomoje šalyje.

Tik Massachussetts sulauks giminių

Washingtonas. — Jau buvo rašyta apie senatoriaus Edv. Kennedžio vizitą Maskvoje ir apie pranešimą, kad Sovietų Sąjunga pažadėjo išleisti 18 šeimų vykti į Ameriką ar į Izraelį.

Senatorius pranešė, kad 10 šeimų ar asmenų laukia vizų į Ameriką. Jų tarpe visų laukia dr. Benjamin Levis, sovietų Mokslų Akademijos narys. Jį yra pakvietęs Massachussetts Technologijos Institutas. Senatorius Kennedy yra senatorius iš Massachussetts, todėl ir visi kiti, išleidžiamųjų sąrašė įrašyti, vyks į Massachussetts, nes juos kviečia asmenys gyvenę Massachussetts valstijoje.

Joną Cijūnėlį iš Vilniaus kviečia jo motina Gladys iš Brocktono, Mass., Daiva Puzauskienė iš Vilniaus yra laukiama tetos Tamosaitienės iš P. Bostono, Antano Stukos laukia jo pusbrolio Longinas Švelnis iš Needham, Mass.

Sąrašė yra dvi latviškos pavardės. Latvių irgi laukia gimines Massachussetts valstijoje.

Nusikaltimai

Washingtonas. — FBI paskelbė statistiką apie Amerikoje įvykusius per pirmąją metų pusę nusikaltimus. Kriminaliniai nusikaltimai sumažėjo 2 nuosimčiais, tačiau sunkieji nusikaltimai šiek tiek padažnėjo.

Chicagoje žmogžudysčių sumažėjo iš 380 iki 360. Mažiau, įvyko plėšimų, vagysčių, užpuolimų, tačiau daugiau buvo prievartavimų.

— Šiauriniame Jemene sušaudytas vienas arabas, apkaltintas sabotavimu. Jo partneris nuteistas kalėti iki gyvos galvos.

TURKIJA SIEKIA NUOSAIKIŲ RYŠIŲ SU KAIMYNAIS

Ankara. — Turkija patenkinta, kad Amerikos kongresas atšaukė ginklų pardavimo boikotą. Ankaro vyriausybė tikisi, kad ginklų pirkimas turį prasidėti ateinančią mėnesį. Kongreso nustatyta sąlyga: prezidentas Carteris turi pareikšti kongresui, kad Turkija "gera valia" siekia išspręsti Kipro problemą, turkų nuomone, tėra formalumas, kurį prezidentas atliks šiomis dienomis. Turkija sutinka, kaip jau yra pranešusi, išleisti į savo okupuotas Kipro salos vietas pabėgėlius graikus. Ji sutinka taip pat išvežti iš Kipro dalį savo okupacinės kariuomenės.

Ginklų pardavimo boikotas sustabdė tarp kitų dalykų ir turkų jau 1974 m. užsakytas ir išsiųstas paruoštas ginklų dalis, kurių vertė siekia apie 70 mil. dol. Kartu su boikoto panaikinimu, Turkija vėl pradės gauti ir Amerikos šių metų karinę paramą, apimančią 175 mil. dol. ir ekonominę paramą — 50 mil. dol.

Turkijos premjeras Ecevit, suprasdamas, kad boikoto atšaukimas yra Amerikos graikų pralaimėjimas, parodė graikų atžvilgiu nuosakumo ženklų. Dar kovo mėnesį jis šveicarijoje buvo susitikęs su Graikijos premjeru Caramanliu. Susitarta taikiai būdu spręsti ginčus dėl graikų salų Egėjaus jūroje teisių ir privilegijų. Vakare Atėnuose prasidėjo Turkijos ir Graikijos teisininkų ir aviacijos ekspertų derybos. Premjeras Ecevit pasidėjo iš turkų pusės kantrybę ir nuosakumą sprendžiant kaimyninių sienų klausimus. Abi valsybės jau bendradarbiauja teroristų klausimuose. Graikų įstaigos in-

formuoja Turkiją apie Turkijos išveitų kurdų ar armėnų veiksmus ir organizacijas.

Graikijos premjeras Caramanlis rugsėjo 12 d. lankė su karo laivu "Sahtouris" kai kurias graikų salas netoli Turkijos. Jis pareiškė Lesbos saloje, kad Graikijos vyriausybė yra tikra, jog salų saugumui negresia joks pavojus. Vyriausybė budės, dės pastangas pagerinti salų ekonominį gyvenimą, tačiau salų gyventojai gali būti ramūs, pareiškė graikų premjeras.

Neužilgo laukiama naujų derybų Kipro salos klausimu. Kipro prezidentas Spiros Kyprianou siekia atidaryti derybas Jungtinių Tautų globoje.

Prašo pratešti

New Yorkas. — Jungtinių Tautų sekretorius Waldheimas paprašė Saugumo Tarybą pratešti taikos kariuomenės Libane mandatą dar 6 mėnesiams. Kariuomenės išlaikymas kainuos 69 mil. dol. Dabartinis jos mandatas baigiasi sekmadienį.

TRUMPAI

— Irane buvo suimtas musulmonų vadas šeikas Nasiri Noori, kuris raginęs tikinčiuosius deginti teatrus, degtinės parduotuves ir bankus. Suimti ir keli žurnalistai, kurie rašė straipsnius prieš valdžią.

— Šveicarijoje nuo Matterhorn kalno nukrito ir užsimušė 31 m. alpinistė, amerikietė Elizabeth English. Šiais metais toje vietoje užsimušė jau 13 žmonių.

— V. Vokietijoje policija suėmė amerikietę merginą, nes jos bute rastas ginklų sandėlis. Merginos tėvas, atitarnavęs JAV kariuomenėje V. Vokietijoje, liko ten gyventi ir vedė atvykusią dirbti turkė. Manoma, kad mergina priklausė vokiečių kairiųjų teroristų grupei.

— Urugvajus suėmė 20 Ford Motors bendrovės tarnautojų, jų tarpe to įmonės viršininką J. Urugvajuje Roger Simon. Visi kaltinami apgaudinėję valstybę, ne mokėję muto mokesčių už įvežamas motorų dalis.

— Harvardo universiteto medicinos žurnalas skelbia, kad Amerikoje dvigubai daugiau žmonių žūva nuo vabzdžių įkandimų, negu nuo gyvųjų įgėlimų. Daug žmonių yra alergiški bičių, vapsvų ir skruzdėlių nuodams. Straipsnyje pataria einaut į miškus ir laukus nevertoti kvepalų ir nedėvėti ryškių spalvų vilnonių rūbų.

— Oklahomos atstovas kongrese Glenn English, tyrinėjęs narkotikų naudojimo problemą Amerikos kariuomenėje, paskelbė, kad apie 18,000 amerikiečių kareivių Berlyne ir V. Vokietijoje reguliariai vartoja heroiną. Šie narkotikai ateina iš Afganistano ir Pakistano per Rytinę Vokietiją, kuri yra interesuota nuodyti JAV kariuomenę. Narkotikus dažniausiai perveža turkų piliečiai, dirbą Vokietijoje.

— Supersoninis sovietų keleivinis lėktuvas "Tupolev-144" buvo tyliai išimtas iš apyvartos. Nors sovietų pareigūnai aiškina, kad lėktuvas sunaudojęs per daug kuro, spėjama, kad buvo įvykę daugiau nelaimių, negu su kitais sovietų lėktuvais.

Ryšiai su KGB

Londonas. — Britų spaudo praneša apie Kanados separatistų Quebeco provincijoje ryšius su sovietų slapta žvalgyba KGB. Sovietų Sąjungos planai suriša provincijos atsiskyrimą nuo Kanados ir vėliau — Kanados pasitraukimą iš NATO. Londono spaudo žiniomis, didelė dauguma Quebeco provincijos gyventojų pasisako už ryšius su kitomis Kanados provincijomis.

— Chicago jūrų biržoje pakilo sojos pupelių kainos, kai pasklido žinia, kad Kinija užsakė daug tų pupelių aliejaus.

REDAGUOJA Jonas Zadelis. Informacinę medžiagą ir nuotraukas atsiųsti: 6522 South Rockwell Ave., Chicago, IL 60629. Tel. 778-7852

SENDRAUGIAI KENNEBUNKPORTE

(Pabaiga)

Rugpjūčio 16 d. stovyklaujamiems žodį tarė čia atvykęs Federacijos vadas dr. Petras Kisielius. Jis prašė sendraugių trijų dalykų: ateitininkus liečiančių problemų sprendimų ir akcijos, daugiau finansinės paramos ir atsakyti organizacinio tingumo. Prašymai rimti ir, reikia tikėtis, kiekvienas stovyklautojas nusivės juos ir savo skyrius ir stengsis tinkamai ir juos atsiliepti. Po pusryčių dr. P. Kisielius, maloniai su visais atsiveikė, išvyko.

5 val. p.p. buvo šv. Mišios šv. Trejybės garbei. Jas koncelebravo ir pamokslą pasakė kun. Andrius su prel. Vytautu Balčiūnu. Sekretoriaus pareigas gražiai atliko Stasė Cibienė.

Vakarienes metu savo varpą pagalba stovyklos vadovas skelbė, kad prel. Vytautas Balčiūnas švenčias 45 metų sukaktį nuo kūnigystės šventinimu, o jo brolis dr. Jurgis Balčiūnas švenčias tokią pačią — gydytojo profesionalo sukaktį. Abiem stovyklautojai sugiedojo ilgiausiu metu, sveikino ir reikė geriausius linkėjimus.

5 vakare buvo svarstybos (simpoziumas). Jų tema — "Žmogaus teisių gynėjų teismai ir mūsų uždaviniai jų akivaizdoje". Atidare stovyklos vadovas ir sukvietė svarstybų dalyvius: Juozą Laučką, Algirdą Landsbergį ir Stasį Lūšį.

Moderatorius J. Laučka padarė keletą įvadininių pastabų, aptardamas Helsinkio pakto svarbiausius principus ir to pakto principų vykdyti stebėti grupių organizavimą sov. Sąjungoje.

A. Landsbergis detaliau apibūdino dvi šiemet nuteistus lietuvių balių Gajauską ir Viktorą Petkų, išryškindamas turimus jų bio-

grafinius duomenis ir prieš juos keltas bylas. Be to, rašytojas Landsbergis šiemet dalyvavo tarptautinio Penn klubo suvažiavime Stockholme, kur iškilęs Petkaus bylos reikalas. Taip pat lankėsi Danijoje, Olandijoje, Anglijoje, skaitė paskaitas apie Lietuvą, kontaktavęs International Amnesty skyrius. Visur radęs potencialių lietuvių bičiulių svetintaučių tarpe. Jie mums esą labai palankūs ir paslaugūs. Daug padeda suimtiems lietuviams ir apamai mūsų reikalui.

A. Landsbergiui baigus kalbėti, moderatorius J. Laučka iškėlė vieną lietuviško pasiaukojimo pavyzdį B. Gajausko sužadėtinės žygį (Platesnis aprašymas paskelbtas "Drauge" 1978. IX. 8). Pagal sovietinius įstatymus Gajauskas tik po ketverių metų galėsias vėl savo žmoną ar bet ką iš artimųjų pamatyti. Jo pasiaukojimo žmona grįžo Lietuvon slaugyti sergančios Gajausko motinos, darba savo anytos.

S. Lušys, ilgus metus dirbęs Vilke, teisingai pabrėžė, kaip labai svarbu, kad visi mūsų veiksniai susiderintų dirbtų. O to susiderinimo, esą, trūksta ne tik veiksmų tarpe bet ir pas ateitininkus. Tik suderinta veikla galėtų mums padaryti įtaką ir gyvenamųjų kraštų valdžios pareigūnams ir viešosios opinijos formuotojams, norėdami padėti suimtiesiems lietuviams. Labai svarbu išvystyti laisvą rašymo akciją, kuri paremtų veiksmų žygįs. Mes teismų nesutikim, bet kalinių būklę galime palengvinti, jų bylas galime išpopuliarinti ir išreklamuoti. To Sovietai bijo.

Po svarstybų dalyvių pasisakymų kilo gyvos diskusijos.

Rugpj. 16 d. išleidę Federacijos vadą, rytojaus dieną sulaukė kitų svečių. Atvyko Federacijos dvasios vadai kun. Stasys Yla, vėliau rašytojas Jurgis Jankus, o vakarop Federacijos tarybos pirmininkas prof. dr. Adolfas ir J. Damušiai, vienas iš pagrindinių šios stovyklos organizatorių — Pranas Baltakis.

Pakalbinau stovyklos vadovą dr. A. Stankaitį. Suskaičiavo jau 73 stovyklautojus.

Šv. Mišias koncelebravo dvasios vadai tėvas Leonardas Andriekus, O.F.M., prel. Vytautas Balčiūnas ir kun. Valcovas Martinus. Lektorium buvo dr. Česlovas Masaitis. Šv. Mišios buvo laikomos visų apaštalių garbei, kad Bažnyčia išlaikytų smūgius, kuriuos ji šiais laikais yra bandoma. Pamokslą, kaip ir kasdien, pasakė tėv. L. Andriekus, o kruopštesnį mūsų muziką stovyklautojų choras išmokė naują giesmę ir tuo praturtino šv. Mišių maldiną nuotaiką. Be to, jis niekad nepamiršta ir savo smuiko, kuriuo komunišios metu sujungia visų maldas.

Didžiojo salė 7 val. 30 įvyko rašytojo Jurgio Jankaus paskaita. Rašyt. Pranas Naujokaitis pristatė prelegentą. Tema — "Stasio Ylos ir Jurgio Matulaičio parašėje." Tad kalbėjo apie abudu. Abu tuos ryškiai sultingai apibūdino. Paskaita buvo ilgą ir turiningą. Po jos diskusijų nebuvo ir jų nereikėjo, nes paskaitininkas suformavo ilgą procesiją ir, kalbėdami rožinį, nuėjo susikaupti vienuolyno koplyčioje. Ten re-

Toronto "Gintaras" atlieka tautinį šokį "Sadutę"

Nuotr. A. Gulbinas

liginį susikaupimą užbaigė prel. V. Balčiūnas trumpu pamokslu apie Mariją.

Grazi ir turininga diena užbaigta stovyklaujamųjų, kur su rinkusieji pagerbė kun. Stasį Ylą ir prof. dr. Adolfą Damušį, sulaukusius garbingos amžiaus sukakties, sugiedodami jiems ilgausiu metų.

Rugsėjo 18 d. jau iš ryto pradėjo dienos programą. Mat, stovyklai baigiantis, daugėja reikalų. Tad 9 val. 30 min. susirinkome į didžiąją salę, kur kun. St. Yla pravedė pokalbį apie Jurgio Matulaičio ir kitų lietuvių kanoniškosios zacijos procesus. J. Matulaičio procesas einas prie galo, bet esą būtinas reikalas pradėti kitų lietuvių kanonizacijos bylas. Atrodė, kad ateitininkai esą vienintelė grupė, galinti tos iniciatyvos imtis. Federacijos valdyba apsisprendusi už šešių naujų kandidatus: arkivysk. T. Matulionį, vysk. M. Reinį, J. Dovydaitį, St. Šalkauskį, Mariją Pečkauskaitę ir kun. A. Lipniūną. Dėl jų bus imtasi atitinkamų žygių. Iš diskusijų paaiškėjo, kad visa lietuvių tauta turinti būti paruošta savo šventiesiems priimti ir įvertinti juos. Taip ir šventumo koncepcija mūsų esanti netiksli.

Mišios 5 val. buvo skirtos šv. Sakramento garbei.

Vakarienes metu Sendraugių s-gos pirm. Vytautas Šoliūnas tarė trumpą atsisveikinimo žodį, nes jau turįs išvykti. Kitais metais irgi žadės Kennebunkporto stovyklautojus aplankyti.

Stovyklos vadovas neleido niekam skirstytis iš valgomos, nes nebuvo laiko ir po to buvo literatūrinė programa. Stovyklos vadovas paskaitė nuotaikingą, puorištinį eilėraščių, Jonas Matulionis su žmona Janina sudainavo savo parašytus kupletus, taikliai ir linksmai apibūdindamas stovyklos šūlus ir svarbiuosius įvykius. Po kiekvieno posmo stovyklautojai pritarė priedainui:

Dainuokit bangos iš Atlanto, Raminkit sendraugius visus. Tai kas kad laikas rauna plaukus, Širdy jaunystė neužduos.

Baigiant, stovyklos vadovas A. Stankaitis, žiburiuojančiom akim paskaitė užsklandai eilėraščių apie seno sendraugio jaunystę.

Vakare buvo jauno doktoranto Kęstučio Šestoko paskaita "Žmogaus gamtos perspektyvos". Paaiškėjo, kad autorius esąs evoliucijos teorijos šalininkas.

Tai sukėlė labai gyvas diskusijas, nes daugumas klausytojų buvo skeptiški evoliucijos teorijai apilai. Taikliausia, atrodo minėjimas dr. A. Damušis. Pagal jį, klaidą dar evoliucijos šalininkai, atmesdami religiją, ir taip klaidą dar teorijos priešininkai, įžiūrėdami joje Dievo paneigimą. Bet nereikia esą užsikirsti nei vieniems nei kitiems. Beje, pradedant šią paskaitą, prelegentą trumpai — drūtai pristatė kita doktorantė Birutė Balčiūnaitė.

Rugpj. 19 d. baigiamė stovyklą. Paskutinė graži diena, paženklinanti pabaigos iškilmingumo nuotaiką. Po šv. Mišių rinkomės į didžiąją salę paskutiniam posėdžiui. Jį atidarė Pranas Baltakis, o vadovauti kvietė Federacijos tarybos pirmininką prof. dr. Adol-

fą Damušį. Jis savo žody pabrėžė, kad taryba esanti pasiryžusi sustiprinti jaunos krikščioniškos asmenybės ugdymą, nes spauda ir aplamai negatyvi gyvenamoji aplinka labai stipriai veikianti jaunimą ir griauanti moralinius pagrindus. Ateitininkija esanti unikumas mūsų tautoje savo metu ir pilnutinės asmenybės ugdymu. Bet trūksta medžiagos, sisteminės programos mūsų ateitininkijai jaunimui tų tikslų siekti. Todėl taryba sudarė tris komisijas medžiagai paruošti. Viena komisija studentams, antra moksleiviams ir trečia jaunūnams.

Studentų ateitininkų veiklos programą apibūdino Onilė Vaitkutė — Šeštokienė (gerėjauš jos gražia, švarta lietuvių kalba, grynai, ryškiai sakiniu), moksleivius — Lilė Gražulienė ir jaunūnų Jadvygą Damušienę. Visos programos labai konkrečios ir aktualios. Programos paruoštos jaunų, pajėgių ir patyrusių asmenų, tai atėity gal pasibaigs amžinos dejonės, kodėl mūsų akademikai, išėję iš studentų eilių, neateina į sendraugius.

Diskusijų metu iškelta sveikų sugestijų. 5 val. paskutinės stovyklinės mišios šv. Kazimiero garbei. Paskutinį kartą dvasios vadai laikė stovyklautojams šv. Mišias, paskutinį sykį pasakė aktualų ir lyrišką nuspulvinatą pamokslą. Lektoriaus Jadvygą Damušienę. Taip pat ir choras paskutinį kartą giedojo ir smuikininkas Iz. Vasyliūnas paskutinį kartą smuikavo.

Cia norėčiau pridėti, kad mūsų mielas Izidorius Vasyliūnas per Mišias kasdien vis naują kūrinių, pritariant vargonais Vyteniu M. Vasyliūnui, išpildydavo. Tad per savaitę susidarė išitas koncertas. Didelis ir padėkos vertas darbas padarytas.

Po mišių susirinkome visi prie plevesuojančių vėliavų, kur, giedodami tautos himną, nuleidome JAV ir Lietuvos vėliavas, paženklindami stovyklos pabaigą.

8 val. vakaro paskutinis ir pats didžiausias stovyklos įvykis, jos

užsklanda — koncertas — literatūros vakaras. Koncertinę dalį atliko sopranas solistė Violeta Čižauskaitė-Balčiūnienė. Jai akompanavo pianistas Saulius Cibas.

Maža mergytė įteikė solistei raudonų rožių, o solistė bisui dar padainavo Tallat-Kelpšos "Mano sieloi šiandien šventė".

Literatūrinę dalį pravedė rašytojas Paulius Jurkus. Pradžioje savo švelniai plaukiančias eiles skaitė Pranas Naujokaitis. Po jo mūsų beletristas Jurgis Jankus paskaitė ką tik, čia stovykloje, parašytą novelę, kuriai impulsu, anot autoriaus, davęs tvankos karštis Bostono aerodrome, keliaujant į Kennebunkportą, ir baltas malonus avinėlis, kurį vienas tėvas pranciškonas vedžiojošį po vienuolyno pievas, linkmindamas stovyklautojus ir vaikus. Tik Jankaus novelėje tasai avinėlis pavirto juodu ožiu. Paskutinis literatūrinę dalį užsklendė Aleksandras Radžius savo eilėrašciais.

Po programos kalbėjo stovyklavietės šeimininkas tėvas Leonardas Andriekus, O.F.M., ir stovyklos vadovas dr. Alfonsas Stankaitis. Abu tarė atsisveikinimo žodžius, dėkojo visiems, kas padėjo buvo užsitarnavęs.

O tada paskutinis pasibuvojimas ir pasilinksminimas. Punks salėje, Maino vėžiai valgykloje ir Balčiūnų šeimos suruoštas priėmimas bibliotekoje. Reikia juk paskutinį vakarą gerai atžy-

RADIO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radio programa Naujojo Anglijos ir Stoties WNSR, 1360 bangų, veikia sekmadieniais nuo 1:00 iki 1:30 val. po pietų — perduoda naminiams, pasaulinių žinių santrauką ir komentarus, muziką, dainas ir Magdutes pasaką. Šią programą veda Steponas ir Valentina Minkai. Biznio reikalais kreipkitės į Baltic Florists — gėlių bei dovanų krautuovę, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telefonas 268-0489. Ten pat gaunamas dienraštis "Draugas" ir rasite didelį pasirinkimą lietuviškų knygų.

8 val. vakaro paskutinis ir pats didžiausias stovyklos įvykis, jos

A. TVERAS

LAUKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS

Pardavimas ir Taisyimas

2646 W. 69th Street — Tel. RE 7-1941

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS

Padangos. Priekinių ratų reguliavimas ir balansavimas. Stabdžiai. Dušintuvai. Išmetamieji vamzdžiai ir kiti pataisyimai. FIRESTONE TIRES. Wheel alignment and balancing. Brakes. Shock absorbers. Mufflers and pipes. Tune-Ups. Lubrication. Change of oil and Filters.

COUNTRY AUTO AND TIRE SERVICE

2423 West 59th Street — Tel. GR 6-7777

Veikia nuo 7:00 val. ryto iki 8:00 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 7:00 val. ryto iki 4 val. popiet. Šventadieniais uždaryta. — Sav. MIKAS ČESAS

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.

Subscription Rates \$33.00 — Chicago, Cook County Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$31.00. Foreign countries \$34.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitatimai už gautas prenumeras nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adresu, gavus iš jo mokesčių, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metais	6 mėn.	3 mėn.
Chicago ir Cook apskr.	\$33.00	\$19.00	\$15.00
Kitur J.A.V.	31.00	18.00	13.00
Kanadoje (U. S.)	33.00	19.00	15.00
Užsienyje	34.00	20.00	15.00
Savaitinis	25.00	15.00	9.00

● Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
● Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

● Redakcija straipsnius taisyti nesiima. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

mėti. Dėl to ir teko truputį vėliau galvą nuleisti ant pagalvės ir tumpiau pamiegoti prieš kelionę.

A. Virbelis

— A. Stulginskio kuklumas bei pasižeminimas mane žavėt sužavėjo: vargiai begu kitas kuris

anuometinis Lietuvos vadų būtų taip atvirai prisipažinęs nesąstiktai vertas savo aukštos padėties, net artimam draugui.

M. Vaitkus

Ištaigos ir buto tel. 652-1381

DR. FERD. VYT. KAUNAS

BENDROJI MEDICINA

1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.

Kasdien 10-12 ir 4-7

Užkylus treč. ir šeštad.

Tel. ofiso ir buto: OLYMPIC 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Ave., Cicero

Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.

Išskyrus trečiadienį, šeštadieniais 12 iki 4 val. popiet.

Tel. REliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

Lietuvis gydytojas

3925 West 59th Street

Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet. ir 6-8 val. vak. Treč. ir šeštad. uždaryta.

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

KEDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS

SPECIALISTE

MEDICAL BUILDING

3200 W. 61st Street

Valandos: Kasdien nuo 10 val. ryto iki 1 val. popiet.

Ofs. tel. 737-1168, rez. 239-2919

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė vidaus ligos

2454 West 71st Street

71-os ir Campbell Ave. kamp.

Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. 9 iki 7 v. p. p. Tik susitarus.

Tel. — 282-4422

DR. ROMAS PETKUS

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA

Ofisai:

111 NO. WABASH AVE.

4200 NO. CENTRAL AVE.

Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

(Kalba lietuviškai)

OPTOMETRISTAS

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses"

2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

DNSTU, PUSLIS IR

PROSTATO CHIRURGIJA

2856 W. 63rd Street

Val. antrad. nuo 1-4 popiet

ir ketv. nuo 5-7 vakare

Ofiso tel. 776-2380, rezid. 449-5545

DR. J. J. SIMONAITIS

GYDYTOJAS

Adresas 4255 W. 63rd Street

Ofiso telef. RE 5-4410

Residencijos telef. GR 6-6617

Ofiso val.: pirmad. ir ketvirtad.

nuo 1:00 iki 3:00 val. popiet

Ofiso tel. RE 4-2123, Namų CI 8-6193

DR. V. TUMONAS

CHIRURGAS

2454 West 71st Street

Val.: pirm., antr., ketv. ir penktad.

2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus.

Tel. ofiso PR 6-6446

F. C. WINSKUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

8107 West 71st Street

Valandos: 1-6 val. popiet.

Treč. ir šeštad. pagal susitarimą.

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772

DR. PETRAS ŽLIORAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

6745 West 63rd Street

Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt.

2-7; šeštadieniais pagal susitarimą.

DABARTIES GYVENIMO PAŽANGOJE

Didelės pagarbos vertas žmogus kartą pastatė klausimą: kodėl toks ir toks vardas dabar jau neįrašomas į kalendorių? Klausimas vertas dėmesio, nors vardų surašymas kalendoriuje nepriklauso tautinei tradicijai, o religinei institucijai, kuri paskirsto ištisų metų šventes, parenka minėtinius šventuosius ar pakeičia vienas šventes kitomis, sujungdama jas su kitomis, turinčiomis glaudesnę religinę prasmę. Kitas klausimas dėl tautinių vardų — čia tai tik susitarimo reikalas, kurį tvarkė sąmoningai ar mažiau apgalvotai, kai kurie tautinių vardų atstovai savoje istorijoje.

Tačiau ne vardai mums svarbu. Norime paliesti tradicijas, kurios yra geros ir "sveikos", kaip kartais vadinamos tradicijų mėgėjų. Bet tradicija gali būti tik ištisų metų reikalas ir gali tapti pagonybe, susenėjimu, nerimtu ar net tikro tikėjimo panikiu. Tiek tautos, tiek Bažnyčios, geriau tariant, krikščionybės istorija eina per gyvenimą, palikdama pėdsakus, kurie naujesniais laikais ne visi yra sektini. Istoriniai vardai ne visuomet tikra prasme yra "istoriniai". Kartais jie yra tik kai kurių vietų, kai kurių tautų ar kai kurių šiaurų apylinkių ištisų pasisavinimas.

Istorikas, tiriamas vardų atsiradimą, ne visuomet randa, kad tas vardas yra istorinis faktas, bet randa, kad jis pateisinamas įpročiais. Yra vardų, kurie laikomi šventųjų vardais, nors tokių šventųjų istoriškai negalima surasti. Bažnyčia kartais tokių vardų atsisako, pakeičia istoriniais vardais šventes, kuriose minimi tikrų šventųjų vardai ir gyvenimo pavyzdžiai. Tai nereiškia, kad tokio vardo, kaip Filomenos, negalima vartoti. Bet į kalendorių rašomi naujesni ir tikrai istoriški vardai, kad katalikai, gerbdami šventus savo pranokėjus, galėtų iš jų mokytis krikščioniško gyvenimo. Taigi ir atsakymas, — ne vardas padaro žmogų šventu, o krikšto sakramentas pašventina vardą, suteiktą asmeniui.

Romėnų posakis "littera docet, littera nocet" — raidė moko ir raidė žaloja — teisingas ir tuo atveju, kai liečiama tradicija. Bažnyčioje tradicijos labai gerbiamos, bet Bažnyčia nebijo jų atsisakyti, kai jos pasidaro kenksmingos. Tradicijos susidaro kartais per kelis šimtmečius, kol visuotiniai yra priimanos. Bet tradicijų atsisakyti, kai jos yra kenksmingos, reikia ne tik išminties, bet ir drąsos. Kartais su jomis taip susigvenama, kad jos pasidaro ne simboliškos, o turtum tikėjimo dalimi. Negali krikščionis, juo labiau katalikas pykti, jei Bažnyčia pakeičia kartais net plačiai išsiskleidusias tradicijas, kai pamato, kad jos jau yra tapusios net prietaru, reiškančiu daugiau, negu patys tikėjimas ir tikėjimo gyvenimas.

Taip yra ir su tautinėmis, organizacinėmis, visuomeninėmis ir aplinkos tradicijomis. Išvairiai neretai, išgyvenę svetimame krašte ir pripratę prie vietos papročių, labai saugodami savas tra-

dicijas, jas taip iškreipia, kad jos jau yra ne tautinės, bet tik mišrūs naujos aplinkos, naujo krašto ištisų ir savų tradicijų likučiai, prilipintų prie svetimųjų. Tai galima pavyzdžiui imti kad ir dabartines mūsų vestuvines "tradicijas", kurios kartais išvirsta nepateisinamu elgesiu, vyresnio amžiaus žmonių nelaikomu net padoriomis. Tai nėra jų pačių, bet tik pabrėžimas, kad jų laikymas nėra lietuviškumo žymė, o tik išgalvoti nauji papročiai, kurių neįmanoma nei sutautinti, nei supatriotinti, o galima tik supagontinti. Jų galima laikyti ir nesilaikyti — vestuvių lietuviškumas nenukentės, nebent ten jau tėra tik mišri nauja šeima.

Per tempiamos tradicijos lengvai virsta dalies suabsoliutiniu, kenksmingu tautinio ir visuomeninio gyvenimo pažangai. Lietuvių visuomenė net išvijoje reikia ieškoti tokių būdų susitinkti bet kuriose šventėse, kad jos galėtų dalyvauti ne tik vyresniųjų būriai, bet ir jaunosios lietuvių kartos.

Kalbant apie savas tradicijas, reikia matyti, kas iš tikrųjų yra bendros tautinės tradicijos, o kas tėra tik vietinio pobūdžio ar atsitiktinės organizacijos, sambūrių, kartais net pavienių žmonių sukurios. Pažanga reikalauja iš jaunų žmonių tradicijų nelaikyti nepakeičiamomis, o žiūrėti į laiką ir aplinkybes, iš vyresniųjų — tradicijų nedaryti tabu, tartum tai būtų tautybės išraiška, kai tėra tik laikini ištisai, kurie keičiami laike ir gyvenimo reikalavimuose. Ir tai svarbu ne tik išvijoje, bet ir savoje tautoje. Tai neturi būti tik paviršutiniškas tautybės išreiškimo įprotis, bet tikrai vidinis išgyvenimas ir tautinėmis idėjomis gyvenimas.

Bet tai vėl nereiškia, kad visas tradicijas reiktų tuojau sunaikinti arba laužyti, kad tarp vyresniųjų ir jaunesniųjų atsirastų neperžengiama praraža. Susigvenimas su tradicijomis yra didelės reikšmės suaugusiam žmogui tautinėje veikloje ir socialiniuose santykiuose tarp savųjų. Bet nepasitikėjimas jaunesniųjų išklojimu naujų būdų išreikšti save ir naujesnių priemonių gyvenime, veikloje ir santykiuose su kitais yra žalingas visai visuomenei, kurią reikia jungti, kurią reikia skatinti taisyklais siekiamais dalyvauti tautinėje bendruomenėje. Išvijos gyvenimui tai reiškia ne tik pažangą, bet ir tautinį subrandimą, ne tik veiklos gyvybę, bet ir natūralų vadovų ir veikėjų pasikeitimą.

Nėra nei tradicijomis atremtų organizacijų, nei tradicijomis pagristų sambūrių ar idėjų. Jos tėra tik priemonės palaikyti testinumą tautine prasme, palaikyti gyvybę visuomeniniu požiūriu, juo labiau išjudinti veiklą politinėje srityje ir kovoje dėl pavergtos tautos laisvės. Kovoti prieš savas tradicijas būtų nusisukimas nuo praeties, kurioje reikia rasti jėgą atečiai. Ginti tradicijų neliečiamumą tik dėl jų pačių reikštų atsisakymo nuo pažangos visose kūrinyse, tautinėse ir visuomeninėse srityse, kas žemintų žmogų ir silpnintų visuomeninį gyvenimą. Pr. Gr.

ORO CHEMINĖ SUDĖTIS

Beveik iki XVIII amžiaus pabaigos oras laikytas ne dujų mišiniu, o individualia medžiaga.

Prieš 200 metų prancūzų chemikas įrodė, kad ir oro sudėtis jeina tada dar neseniai atrastų dujų — azotas ir deguonis. Nuostatė, kad sausame ore pagal tūrį yra azoto 78,09 proc., deguonies 20,95 proc., argono 0,93 proc. ir labai mažai kitų dujų.

1777 metais įrodyta, kad kvėpuojant gyvas organizmas paima iš oro deguonį ir išskiria anglies dioksida, t. y. kvėpavimo procesas panašus į degimą. Kvėpavi-

mas yra lėtas ir prie žemos temperatūros vyksta degimas.

Žmonės kvėpuodami įkvėpia su oru ir sunaudoja apie 4,5 proc. deguonies, kvėpuodami iškvėpia atgal oran.

Deguonį iš oro ne tik žmonės, ima, bet ir augalai ir gyvuliai — kvėpuodami.

Augalų celės (ląstelės), kaip ir visos kitos celės, taip pat kvėpuoja be sustojimo.

Mšk.

— Nedaugelis protų išsivėdė, daugiau jų išrūdija.
Christian Nestell Bovee

Teroro siautėjimas

Teroristų organizacijos gali panaudoti visuotinio naikinimo ginklus

GEDIMINAS GALVA

Naujosios demokratijos

Šis amžius yra kruviniausias. Nuo 500 m. prieš Kristaus gimimą iki 1914 m. buvo 957 karai. Dviejų pasaulinių karų aukos greičiausiai pralenkė anksčiau buvusių karų aukas. Du pasauliniai karai pasižymėjo ne tik milžiniška griauinamąja jėga, nepaprastais nuostoliais, dideliais politiniais lūžiais, skurdais, bet ir asmens bei visuomeninio skilimu.

Be minėtų karų žmogus vis labiau įsijautė žemiškoje tikrovėje. Jo veiklą apsprendė protas ir jausmai. Protas, vertęs gyvenimą tik šia tikrove, žmogų pastumdė į materializmą, reliatyvizmą ir nihilizmą. Proto sukurti išradimai paskatino gerovę, bet ir išstiprino jausmą gyventi tik šia diena, nes rytdiena netikra.

Juslinio įsisiūbavimo šūkis "Carpe diem — naudokis šia diena" — greit praturtėk, nežūdinti priemonių pragarsė, bet kūrė kaina užgrobė valdžią ir tenkino savo jausmų poreikius. Šiai taisyklei taikytosi paviršutiniškai tikintieji ir netikintieji, nes garbina tą patį dievą.

Juslinės aistros teipriapjista jėga, kuri griauja visuomeninį bendravimą. Protas stabdo jėgos naudojimą, jei užtinka stipresnę pasipriešinimo jėgą. Teroras — smurto jėgos panaudojimas savo tikslams siekti žlunga, kai stipresnė visuomeninė jėga jį sugniuždo.

Teroro pobūdis

Teroras yra senas kaip ir žmonija. Anksčiau buvęs teroras buvo pasirinktinis, atsitiktinis. Jis tesiekė siauresnių tikslų — sunaikinti tik kai kuriuos asmenis. Carinėje Rusijoje eserai žudė svarbesnius asmenis, kinto stulpus, manydami, kad tvora — santvarka savaime grius. Ši tikslų pasiekė ne teroras, bet revoliucija.

Po antro pasaulinio karo teroras tapo tarptautiniu. Jis įsivyravo ypač II pasaulinį karą pralaimėjusių kraštų demokratiniuose santvarkose. Dešinės ar kairės diktatūros retas yra teroras, nes priepauda pajėgia suvaldyti teroristus.

Terorizmas yra dažomas įvairiomis spalvomis: tautinis, politinis, politiškas religinis ar siekiantis nuversti demokratinę santvarką.

Tautinio politinio nusiteikimo teroristai viener siekia tautinės nepriklausomybės, kitur bent autonomijos. Palestiniečiai užsimoję sukurti savo valstybę. Kipro

graikų EOKA bandė prisijungti prie Graikijos. Ispanijos baskai pasitenkina autonomija. Kurdai, makedoniečiai, priklausę kelioms valstybėms, laukia palankios progos kovai pradėti ir dėl nepriklausomybės įvairias priemones panaudoję, imtinai terorą.

Ulsterio katalikai ir protestantai kovoja dėl teisių ir skirtingų politinių tikslų. Per 11 metų daug aukų krito, bet masinis teroras ir šiuo metu tebesitęsia.

Aštriausia teroro kova tebevyksta tarp palestiniečių ir žydų. Izraelis panaudoja karinius lėktuvus ir kitus ginklus palestiniečiams Libane naikinti.

Keistasis teroras

Teroras demokratinėms santvarkoms sunaikinti yra keisčiausias. Jis keistas, nes jame dalyvauja ganėtinai pasiturintieji tėvų vaikų, studijavusių universitetuose Keistas, nes tie jaunuoliai, dažniausiai kairiojo krypties atstovai, siekia sunaikinti šio pokario demokratine santvarką.

Šie teroristai, dažniausiai nematę vargo, atlieka pasibaisėtinus smurto veiksmus, žudo pasirinktas aukas: politikus, ūkio veikėjus, aukštusius pareigūnus ir net policininkus, tačiau jie neskelbia, ko siekia šiais veiksmais. Kraštų teroristai nežadeli neužsimeria, kokia bus santvarka demokratijos sugriovus.

Vieni jaunuoliai teroristai lyg kermia savo tėvams už prisitaikymą dabartinėje ir buvusiose santvarkose. Kiti tekalba apie demokratines santvarkas netobulumas, tačiau nepasako, kas per viena bus ta tobulesnė santvarka.

Tai ir rodo šio pokario jaunuolių gyvenančių jūslėmis, visiškai politinį pasimetimą.

Aukso kaina kyla, dolerio krinta. Frankfurto vertybės popierių birža

7000 MYLIŲ PER Š. AMERIKĄ

J. KUČINSKAS

11

Stumdami keliu 15 pirmyn, perkertam Dixie valstybinių miškų masyva, apimantį 1,900,00 akrų plotą. Čia auga garšioji Panderos pušis, kuri medžio pramonėje labai vertinama. Stirnų, teterinų ir kuguarų medžiotojai labai mėgsta šiuos miškus. Upeliuose ir ežeruose geros žuikė vietos. Yra žuvų perykla, kuri aplinkinius vandenį aprūpina jaunom žuvelėmis, ypač daug rainbow trout priaugina. Sezono metu žuvinimui išnuomojamos kabinos bei laiveliai.

Įvažiuojant į Nevados valstiją, gamtovaizdis jau miui pasikeičia. Čia jau prasideda dykumos ir tik tolimoje matosi paliktieji kalnagūbriai. Dykuma tuščia, tik kur ne kur riegos nusikurdę krūmai ar sudžiūvusios žolės kuokštai. Jokio medelio nesimato aplinkui. Dykuma visiškai sausa, nes tik nedideli kiekiai lietaus čia iškrenta.

Tolumoje jau matosi miesto silueta. Jis vis artėja. Pagaliau pasiekiam jo pakraščius. Tai garsusis dykumų miestas Las Vegas, su 125,787 gyventojais.

Las Vegas

Visi girdėjo šį vardą. Tai gėmblinio centro, garsus visam pasauly. Dar 1905 metais jis buvo tik apsnūdęs dykumos miestelis, dabar jau išaugęs į didelį ir puošnų miestą su prašmatniais hoteliais, lošimo namais bei pasilinksminimo vietomis. Daugumai turistų atrodo, kad tuose lošimo namuose lengvai galima praturtėti, todėl kiekvienas metais apie 15 milijonų žmonių aplanko šį miestą.

Kai mes įvažiuojam į Las Vegas, buvo pats vidur-

dienis, tačiau mieste judėjimas buvo gana mažas, nors pastatytų mašinų labai daug visur matėsi. Kur gi dingio tie žmonės? Pasirodo visi buvo sulindę į lošimo namus ir ten bandė savo laimę. Vieni lošė rulete, kiti pokerį, tretieji mėtė kauliukus, o kiti dar kažkokiais kitais žaidimais buvo užsiėmę. Dauguma, atsistoję prie įvairių lošimo mašinų, kišo pinigų ir jų nasrus ir bandė savo laimę. Visur aplinkui skambėjo mašinų ir pinigų metalinis garsas. Iš kai kurių mašinų staiga iškrenta nemažas pinigų kiekis. Lošėjas patenkintas ir bando savo laimę toliau. Tačiau dažniausia tos laimės nebūna. Lošėjas sukiša atgal į mašiną visus išloštuosius ir dar saiko prideda. Lošimas gana patrauklus, tačiau ir reikia laiku jį nutraukti, kad per daug ten savų pinigų nesukūstum, nes mašinos talpa gana didelė.

Ir mes bandėm savo laimę prie lošimo mašinų. Pradžioje neblogai sekėsi. Per trumpą laiką jau buvome išlošę po 80 dol. bet noras vis daugiau laimėti neišėjo į gerą — pralošėm išloštuosius ir dar savo po 10 dol. pridėjome. Lošdamas vien tik gėmblinio mašinom, per daug nepralošė, bet taip pat per daug ir neišlošė, nes didžiausia pinigų suma, kuri iškrenta iš mašinų, rodo, yra tik 2000 dol. Laikas lošimo namuose bėga labai greitai. Nė nepajutome, kaip 8 valandas ten pralaidome. Lošimo namų ten yra gana daug ir visi pilni žmonių. Labai įdomu stebėti kitus lošėjus, kurie jau lošia didelėmis pinigų sumomis. Jų veidai pablyškę, akys įbėtos į vieną tašką. Aplinkui tyli, tik retkarčiais sugirgžda ruletės ratas, ar sutarška išmesti kauliukai arba pasigirsta pokerio lošėjų trumpi žodžiai. Ir taip vyksta per dienų dienas, be paždžių ir be pabaigos, dieną ir naktį. Vieni pasitraukia, kiti prisėda. Tie lošimai jau yra tikrai azartiški, jie mums nepatiko ir jų nė nepabandėm.

Beveik visuose lošimo namuose galima pigiai pavalgyti. Pav. vairuotojų unijos didžiuliam pastate galima gauti gerus pietus tik už 75 centus. Pietų patiekalas

Rimties valandėlei

NAUJO POPIEŽIAUS SIEKIMAI

Pop. Jonas Paulius I trumpai davė savo veiklos programą. Popiežiaus siekimai yra Kristaus Bažnyčios siekimai, kurių siekis — būti pranašesni už Bažnyčią. Jonas XXIII ir Paulius VI. Tie siekimai ir ta programa yra evangeliniai nurodymai, tai yra siekimai paties Kristaus, Bažnyčios kūrėjo ir vyriausiojo jos vadovo iki pasaulio pabaigos.

Prisimindamas šv. Augustino žodžius, popiežius taria: Nors laivas yra bangų metomas, bet jis yra laivas. Taip, jis purtomas jūroje, bet jis nėra pavojų paskeisti". Prisimindamas Vatikano II susirinkimo Bažnyčios aptariamą (Lum. Gent. 9), popiežius Jonas Paulius primena, kad Bažnyčia "skirta papliti po visas šalis, ji tampa žmonijos istorijos dalimi, drauge peržengdama laiką ir tautų ribas. Žengdama per bandymus ir sielvartus, Bažnyčia yra stiprinama Viešpaties pažadėta malone, kad dėl kūno silpnybės neprarastų tobulos ištikimybės, bet išliktų verta savo Viešpaties sužadėtuotei ir, veikdama šventosios Dvasios, nesiliautų atsinaujinti, kol per kryžių pasieks negestantios šviesos".

Pirmasis popiežiaus uždavinys po programoje yra įvykdyti Vatikano II susirinkimo nutarimus, nurodymus, konstitucijų, dekretų ir pareiškimų mintis. Šis naujojo popiežiaus siekimas yra lyg ir buvusį dviejų paskutinių popiežių testamentinė valia, kurią jis nori įvykdyti savo darbais Kristaus Bažnyčioje. Nesijausdamas stipresnis, kaip žmogus, popiežius įsistiprus kaip šv. Dvasios įrankis, kaip apaštala šv. Petro įpėdinis, kuris net savo gyvybę atidavė už tikėjimą Kristumi ir troškimą, jo valią žemėje tobulai įvykdyti. Šv. Petras yra parašęs: "Laikykite Viešpatį Kristų šventu savo širdyse, būdami visuomet pasiryžę pasiteisinti kiekvienam reikalaujančiam iš jūsų atsakymą apie tą viltį, kuri yra jumoje" (1 Pt. 3, 15). Ta viltimi dega ir pop. Jonas Paulius I-sis, perėmęs Bažnyčios vairą.

Visuotinis Bažnyčios suvažiavimas yra nurodęs daugelį dalykų, kurie turi pagelbėti dvasią atnaujinti ir nauju pasiryžimu įgyvendinti Evangeliją. Dėl to popiežius prašo žvelgti į ilgą Bažnyčios istoriją, kurioje galima rasti šventųjų ir kankinių pavyzdžius, kaip vidinio Bažnyčios gyvenimo liudijimą. Išlaikyti vidinę drausmę sustiprinti tikėjimą, jausti liturgijos simbolių prasmę, — tai išlaikyti vienumą, tvarką ir kilnumą, kurių reikia kiekvienam Bažnyčios nariui. Tai vėl kitas uždavinys ir siekimas — Bažnyčia turi būti šventa, nuolat tobulėti, nes tobulybė net ir institucijos, įkurtos paties Viešpaties Kristaus, siekimo riba yra Dievo tobulumas. Bažnyčia turi atspindėti Jėsu Kristų, Dievą ir Šmugų, gyvenantį žmonių tarpe, juo labiau gyvenantį savoje Bažnyčioje.

Evangelijai plėtimasis nėra tik misijonierių, savanoriškai pasiėmusių šią pareigą, uždavinys. Evangelija turi skliti visų kunių ir tikinčiųjų lūpomis, darbais ir gyvenimu. Ji turi pasiekti misijonierių pagalba toles kraštus ir tas tautas, kurios apie Kristų dar nieko arba labai mažai nežino. Anot šv. Pauliaus, "skelbk žodį; nesiliauk laiku ir nelaiku; įrodinėk, ragink, bark visu kantu ir mokymu" (2 Tm. 4, 2). Tuo ir norima paskatinti visus, nes visi yra atsakingi už evangelijai gyvenimą žemėje, kad jis laiduotu gyvenimą amžinybėje.

Ekumeninis judėjimas, kuriame susitinka krikščionys, tik tą patį Kristų, bet skirtingai jį garbina ir skirtingai taiką jo kelius savo gyvenimams. Meilės ir tiesos pasiskaiti turės būti tolimesnės variklis mylei: savo brolius, nors ir priklausančius kitoms krikščioniškomis bendruomenėms, kad visi pasiryžę Kristaus norą, "kad ir jie būtų mumyse viena, kad pasaulis būtų tikėjus" (Jn. 17, 21). Popiežius primena, kad suskilimas nebūtų papiktinimas kitaip tikintiesiems ar netikintiesiems.

Pagaliau taikos siekimas šiaime suirusios tvarkos sukūryje bus jo popiežiškas uždavinys. Žmonių kilnumas, tiesos ieškojimas, meilės savo artimui, net toliau esančiam, supratimas skurstančių ir vargančių, — tai viskas turi būti padaryta žmogišku ir dievišku malonės remiamu siekimu, kad pasaulis vėl pažintų taikos ir ramybės dvasią ir jaustųsi saugusis, negu ginklams barštant ir nuolat jų sandėliams didėjant.

Tai šv. Tėvo siekimai. Tai ir visos Bažnyčios siekimai, kurie turi būti atremti krikščionių gera valia, meilės ir tiesos dvasia — ta meile, už kurią Kristus atidavė savo gyvybę ant kryžiaus.

A. Dls.

— Kaip keleivio klotis jūroje pareina nuo kylančių ten audrų, taip mūsų tautos laisvė nuo kiltų tautų sukurtingo gyvenimo.

Antanas Smetona

Hoover Dam

Palikę gėmblininkus ir jų nemiegotas naktis, savo kelionę tęsiame Hoover Dam link, kuri yra nuo Las Vegas visai netoli. Tai didžiulė užtvanka, kuri stebina savo konstrukcijos didingumu bei žmogaus sugebėjimo galingumu. Tai tikras technikos stebuklas. Ją pastatyti vertė būtinus reikalus. Kolorado upė, per milijonus metų bėgdama visu savo 1400 mylių ilgį nuo aukštų "Rocky Mountains" kalnų iki Pacifiko vandenyno, uolose išgraužė gilias kiauynes ir tuo būdu savo vagą labai pažemino. Pavasarį, tirpstant kalnų sniegas, o vasarą gausus lietus, jos vandenį labai padidindavo ir patvino upė užliedavo slėniuose esamas derlingas dirvas. Vėlai vasarą ir rudenį vandens kiekis vėl sumažėdavo ir iš didelės upės pasidarydavo visai mažas upeilis.

(Bus daugiau)

Didžiausias uždavinys — lietuviškumo testinumas

Mintys Lietuvių bendruomenės mėnesio proga

Jau ilgokai JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba kiekvienius metus rugsėjo mėnesį skelbia LB mėnesio, kurio metu LB padaliniai skatinami suaktyvinti savo veiklą kultūrinėje, ypač liuanistinio švietimo srityje. Lietuvių visuomenė prastoma šiuos užmojus paremti solidarumo įnašais, aukomis ir kitais būdais. Tos akcijos rezultatai kiekvienais metais gerėja.

Rūpestis mokinių skaičiumi

Tačiau pastebėta, kad laiko sėkmėje liuanistinės mokyklas lankančių vaikų skaičius pradėjo mažėti — praėjusiais mokslo metais jis jau pasiekė 10 proc., o darbas mokyklose dėl silpnėjančio lietuvių kalbos mokėjimo darosi vis sunkesnis. Tokiu būdu darbininkų kadrai, taip reikalingi mūsų kultūrinio, visuomeninio, politinio gyvenimo barui, ir liuanistinio švietimo srityje, pradeda mažėti. Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba, turėdama tai galvoje, nutarė šiais metais atsisakyti nuo piniginių vajaus kultūriniais reikalais ir visą dėmesį sukoncentruoti į liuanistinį švietimą. Į talką kviečia tėvus, šeimas, mokytojus, organizacijas, laikraščių redakcijas, parapijas ir visus kitus, kuriems rūpi lietuvių testinumas ir Lietuvai laisvės atgavimas.

JAV teigiama, kad vietoje dešimties mūsų veikėjų, išskelaujantių amžinam poilsui, atsiranda tik vienas pakaitalas. Išeivijos lietuviuose ne tik JAV, bet ir kitur — Kanadoje, Australijoje, Pietų Amerikoje, Anglijoje, Vokietijoje — vyksta smarkokas nutaštumas. Tokius pat sunkumus patirgia ir kitos etninės grupės. Sakoma, kad tik apie 16 proc. Vokietijoje gimusių latvių kalba savąja kalba.

Istorija sako, kad vokiečiams truko 700 m. suvokietinti Mažąją Lietuvą, lenkai per 300 m. įstengė nutautinti tik bajoriją, o rusai per 120 m. šiek tiek neigiamos įtakos padarė ir ano meto mūsų švietimo. Minėtis laikotarpiu nutaštumo sąlygos buvo, be abejo, kitokios. Šiuo metu gyvybės lietuvių bendruomenės uždavinys turėtų būti — padaryti viską, kad visur išsiblaškę lietuviai įvairiose srityse turėtų galimam ilgesniui laikui vadų ir jiems talkinančių.

Lietuviai tėvai

Būtų idealu, kad kiekvienas mūsų vaikas pereitų per liuanistines mokyklas. Bet tai tik savotiška svajonė. Šiuo metu mūsų didžiausias viltis turėtų būti sudėtos ir vaikus turinčius tėvus. Mes žinome, kad nemažas jaunų tėvų skaičius norėtų vaikų užauginti sąmoningais, brandžiais lietuviais, kurie suaugę sukurty lietuviškas šeimas ir mūsų tautos gyvastį pratęstų dar daugeliui metų. Bet mes dažnai pamirštame, kad tie su labai gerais norais lietuviai yra apsupti stiprių priešų — labai nepalankios lietuvių aplinkos (anglų mokyklų, organizacijų, darboviečių, draugų) ir dar daugybė galimybių turinčios Amerikos sistemos, kurios pasinešusios iš vos pradėjusio vaikščioti vaiko išrauti viską, kas tėvų yra skiepimą.

Laimingas tos šeimos, kurios turėjo ar dar turi iš Lietuvos atsivežtus senelius. Lietuvių skiepimą jie yra geriausiai talkininkai: su vaikais nuolat šneka, sėda jiems pasakas, kalba apie Lietuvą, drauge dainuoja lietuviškas dainas. Tas viskas įsiminga giliai į vaikų sąmonę ir ilgai pasilieka į uatmintyje. Daug blo-

BRONIUS VASKAITIS

giau yra šeimose, kurios tokių talkininkų jau nebeturi ir kurios abu tėvai augo, brenė ir mokyklas baigė svetimame krašte. Jiems šio krašto kalba darosi patrauklesnė, lengviau ja išreikšti savo mintis. Su vaikais tėvai bando kalbėti lietuviškai, o tarp savęs ir su draugais nejučiomis šneka angliškai. Ir vaikai pradeda maišyti — pusiau angliškai, pusiau lietuviškai. Jiems paūgėjus, veža ir vaikų darželius arba pradžios mokyklas. Daugelis tėvų laukia, kol pasibaigs pamokos, ir tarp savęs dažniausia pertraukų metu kalbasi angliškai.

Mokytojai aiškina, kaip graži, kaip reikalinga lietuvių kalba, o tėvuose mato kažkokią priešingybę. Jie dažnai savo klaidos neįjačia. Vaikuose kyla klausimas, argi ta lietuvių kalba taip jau reikalinga, jei tėvai nenori ja kalbėti. Prasideda nesėkmės mokykloje ir tėvų gražūs užmojai žymiai sumenkėja. To pasekoje vaikai, kur tik gali, griebiasi anglų kalbos.

Panašius dalykus yra patyrę ir latviai. Viena jų vasaros stovyklų vedėja Kanadoje aiškina: "Buvo mergaičių iki 11 metų amžiaus stovyklos vedėja. Buvo nuostabu, kad visos pradžioje stovykloje kalbėjo angliškai. Po dviejų savaičių pradėjo sėdėti daug geriau. Tačiau, kai atvažiavo vaiku tėvai, mergaitės vėl pradėjo kalbėti angliškai, nes tėvai kalbėjo angliškai. Tačiau stebuklas, kada tėvai išvyko, vaikai kalbėjo latviškai."

Stovykla dėl tam tikrų priežasčių dvi savaites buvo uždaryta. Po to susirinko vėl tos pačios mergaitės. Jos, kaip ir pradžioje, kalbėjo tik angliškai. Noromis, nenoromis, turime sutikti, kad su vaikais tėvai turi nuolat kalbėti savąja kalba, nes kitu atveju tos kalbos mokymas labai nukentės.

Tačiau skaudu girdėti nuolatinius užmetinėjimus mokytojų studijų savaitėse, simpoziumuose, suvažiavimuose, suaugusių stovyklose, kad tėvai nieko arba labai mažai tedaro, kad jų vaikai išaugtų sąmoningais, aktyviais lietuviais. Yra atsitikimų, kur tėvai vaikus vežiodami į šeštadienines mokyklas ir abu galus padaro daugiau, kaip 200 mylių, ieško vaikams lietuvių draugų, veža juos kartais ir tolimas vasaros stovyklas, padeda paruošti pamokas, vargsta mokyklose, kol pasibaigia pamokos, prisiverčia save ir vargina vaikus, kuriems anglų kalba daug artimesnė, kalbėti lietuviškai. Yra ir atsitikimų, kada vaikai sukiyla prieš tėvus, aiškindami, kad jiems lietuvių kalba visai nereikalinga, nes jų visa ateitis yra angliškai kalbančiame krašte. Didžiausia padėka ir pagarba tenka mišrių šeimų tėvui ar motinai, kurie vaikus moko lietuviškai kalbėti namuose ir siunčia į šeštadieninę mokyklą.

Mokyklos

Lituanistinės mokyklas, kaip ir įvairias organizacijas, atsivežėm iš Vokietijos. Jos pradėjo veikti 1949 m. Taigi sekančiais metais švėsime 30 m. mokyklų atkūrimo sukaktį. Laiko bėgyje mokyklos buvo galimais būdais gerinamos, tobulinamos. Jų tikslas — pagilinti žodžių ir raštu lietuvių kalbos žinijimą, suteikti istorinių, geografinių žinių apie Lietuvą, išmokyti tautinių šokių bei dainų ir praplėsti žinias religinėje srityje. Tačiau didžiausias siekimas, kuris ne visada yra sėkmingas, įdegti vaikams meilę Lietuvai, tėvų papročiams, tau-

tinei kultūrai, sukelti pasididžiavimą savo kilme, padaryti juos brandžiais, sąmoningais, aktyviais lietuviais.

Salia pradinių mokyklų atsirado aukštesniosios, vaikų darželiai, specialios klasės lietuviškai nekalbantiems ir pedagoginis liuanistinis institutas. Per tris dešimtis metų mokyklas perėjo didelis skaičius mokinių, iš kurių vėliau nemažai įsijungė į mūsų organizacinį, visuomeninį, kultūrinį, švietimo darbą. O tie, kurie apsisarvavo amerikietiškais diplomais, galimybėmis esant, gelbsti tautinę veiklą ir kai kurie gražiai reiškiasi mokslineje srityje.

Be tėvų didžiausias mokyklų ramstis yra LB apylinkės, jaunimo organizacijos (sakoma, kad jų nariai yra geresni mokiniai), stovyklos, chorai, tautinių šokių grupės, kultūriniai renginiai, ypač plačios apimties kongresai, dainų, tautinių šokių šventės, masiniai susibūrimai.

Mokyklų tvarkymu rūpinasi JAV Lietuvių Bendruomenės švietimo taryba. Ji ruošia ne tik šio krašto, bet ir Kanados, Pietų Amerikos, Australijos, Vokietijos, Anglijos liuanistinėms mokykloms vadovėlius, pratimus knygas, rūpinasi mokslo priemonėmis, rengia mokyklų studijų savaites, sielojasi lėšų teikimu. Praėjusiais metais švietimo tarybos samata siekė 35,000 dol. Sunkiausia piniginė našta gula ant mokinių tėvų pečių. Apčiuopiamos paramos vadovėliams spausdinti susilaukiama iš Lietuvių Fondo. Kitas įplaukas sudaro aukos.

Lituanistinio švietimo finansinį vajų ir naujų mokinių verbatimą praves LB apylinkių valdybos tėvų komitetai, mokytojai. Visi turėtų jiems talkinti, kad šie darbai būtų galimai sėkmingesni ir ne taip vargintų. Reiktų tarti J. Kavaliūno žodžiais (Draugas, 1978.VL5): "Lituanistinių mokyklų steigimas, jų išlikymas, mokinių kas savaitę į jas vežiojimas remiasi aukos dvasia tėvų, mokytojų, mokinių ir visos visuomenės".

LAIŠKAI "DRAUGUI"

Gerb. "Draugo" Redaktoriai,

Su dideliu dėmesiu skaitau "Draugo" vedamuosius, kuriuos parašo redaktoriai — Pr. Garšva, Bronius Kviklys, Aloyzas Baronas ir kt. Vedamuosiuose laiklaidi atskleidžiate mūsų tėvynės priešuokupantų užmačias skaldyti lietuviškąją visuomenę, niekinti iškilusius mūsų bendruomenininkus, visuomenininkus, laikraščių redaktorių, vienuoliją ir šiaip padorius už lietuvių tautos ir valstybės laisvę kovojančius lietuvių. "Draugo" draša verta rimto dėmesio ir visokeriopos lietuvių visuomenės paramos.

"Naujienos" yra laikraštis, kuris kaip tik atlieka lietuvių visuomenės veikėjų, laikraščių redaktorių, vienuolijų, bendruomenės vadų nepaliaujamą niekinimą. Ir tai daro "patriotizmo" vardu, prisegdamas visokias okupantui tarnaujančias etiketes.

Visai nenuostabu ir stebėtis netenka "Naujienų" užimta linija. Juk jas redaguoja atentatininkas, lietuvių tautai nusikaltes, pagal Lietuvos teismo nuosprendžius pripažintas žmogžudžiu, įvykdęs atentatą prieš prof. A. Voldemarą ir nušovęs nekaltą, tarnybos pareigas ėjusį kapitoną Pr. Gudyną. Tas žmogus, šiuo metu vienintelis "Naujienų" redaktorius ir leidėjas, atlieka

Saulių s-gos pirm. K. Milkovaitis prisegė Saulių žvaigždės medalius apdovanotiems: Navickui, Vaičiūčiui, Grinciūnienai, Sarkauskienei ir Muhtoliui. Kairėje stovi kuopos vadas B. Nainys. Nuotr. Vl. Bacevičiaus

nusikalstamą darbą išėjęs lietuvių tarpe.

Jis yra išiskverbęs net į mūsų kovos už tautos laisvę veiksnį — Amerikos Lietuvių Tarybą, kuri ji globoja, remia ir su juo bičiulijausi. Visuomenė turėtų atvirai, nedviprasmiškai pasisakyti prieš tokių "didvyrių", juos turį tuojau pašalinti iš organizacijų, kaip tautos nusikaltėlius išmesti iš ALTos, perduoti teismo organams ištirti jo tikrą praeitį apie dalyvavimą komunistinėje veikloje Ispanijoje, apie vykdytus atentatus. Tik tokiu būdu galėsime išvengti pasiekti darmaus, našaus darbo.

Sveikindamas ir dėkodamas "Draugo" redaktoriams, linkiu su ta pačia drąsa ir atvirumu budėti teisės ir teisingumo bei lietuvių išviejų gerovės sargyboje.

Su geriausiais linkėjimais,
St. Šarauskas

Vasarai baigiantis

**LIETUVIS
DAŽYTOJAS**
4612 S. Paulina St.
(Town of Lake)

Dažo namus iš lauko ir iš vidaus. Darbas garantuotas.

STASYS ŠAKINIS
Skambinti 927-9107

LINKUVA

Šiaurės Lietuvos švietimo židinis

Redagavo dr. ALF. ŠEŠPLAUKIS

Išleido Linkuvos Monografijos leisti komitetas, Chicago, Ill. 1978.

Kieti viršeliai, 336 pusl. Kaina su persiuntimu \$15.66. Illinois gyventojai dar pridėda 75 ct. taksą.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

Giedros Nasvytytės-Gudauskienės KOMPOZICIJOS

NORĖCIAU SKRISTI — Naujos dainos mažiems ir jauniems. Kaina \$2.00

4 DAINOS — Sopranui su piano akompanimentu. Kaina \$3.00

VIESPATIES PASAULIS — Žemam balsui. Kaina 1.00

METŲ LAIKAI — Populiarių dainų ciklas. Kaina \$2.00

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629. Illinois gyventojai pridėda 5% taksą.

LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKA IV-sis tomas. Pogrindžio leidinys. 478 pusl., minkšti viršeliai. Išleido Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikoms leisti Sąjunga, Chicago, 1978. Kaina su persiuntimu \$4.91. Ill. gyventojai pridėda ekstra 20 ct. taksą.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 West 63rd Str., Chicago, Ill. 60629

KATALIKŲ BAŽNYČIA LIETUVOJE 1940-1944 Metais

Parašė vysk. VINCENTAS BRIZGYS

Knygoje aprašoma raudonųjų ir rudųjų okupantų metodai suniekininti ar panaudoti savo tikslams Katalikų Bažnyčios vadovus ir Jos narius.

Kaina su persiuntimu \$4.30. 192 pusl. Illinois gyventojai pridėda 5% mokesčių.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

DIDELIS GRAŽIŲ PLOKŠTELIŲ PASIRINKIMAS

OI, TOLI, TOLI . . .

Išdavinavo Philadelphia Lietuvos Choras VILNIS

STEREO

1. J. Zilevičius, Oi, kad išauštų
2. J. Bendorius, Mergužė, lelijėlė
3. B. Jonušas, Einu per kiemą
4. K. Kaveckas, Pavasaris
5. S. Gailevičius, Oi, toli, toli
6. S. Simkus, Atsisveikinkimas su giria
7. A. Vanagaitis, Dobilėlis
8. K. V. Banaitis, Nei vėjas pučia
9. A. Kaulinytė, Vilties daina

1. J. Tallat-Kelpša, Meno daina
2. S. Gailevičius, Laukiu vie
3. B. Budrūnas, Lietuvos šviesos keliu

Kaina \$6.00

GELBEK MUS !

Išdavinavo Philadelphia Lietuvos Choras VILNIS

STEREO

1. C. Sasnauskas, Marija, Marija
2. J. Dambrauskas, Malda už tėvynę
3. A. Vaičiūnas, Kritusiems didvyriams
4. C. Sasnauskas, Skubink prie kryžiaus
5. Kuu. G. Sukys, Kalėdų lopšinė
6. Kun. G. Sukys, Tėve mūsų

1. J. Naujalis, Malda už tėvynę
2. A. Vanagaitis, Malda
3. J. Stankūnas, Gimusiam Kristui
4. A. Kaulinytė, Alyvų darželyje
5. Br. Budrūnas, Marija, Motina Malonė
6. C. Sasnauskas, Requiems
7. J. Naujalis, Linkama diena

Kaina \$6.00

LIETUVIŲ KOMPOZITORIŲ DAINŲ REČITALIS

Dainuoja Stasė Klimaitė — sopranas

MONO

1. M. Petrauskas, Kaitink, šviesi saulute
2. J. Tallat-Kelpša, Koks ten lengvas poilsėlis
3. A. Vanagaitis, Mamyte
4. S. Simkus, Serenada
5. Stanek-Laumenskienė, Vakaras
6. Stanek-Laumenskienė, Obelių žiedai
7. J. Gruodis, Rūta

1. J. Naujalis, Kad žirdj tau skausmas
2. V. Jakubėnas, Ežerėlis
3. V. Jakubėnas, Dukružėlė
4. J. Gaidelis, Debesėlis
5. K. Banaitis, Siuntė Anyta
6. K. Banaitis, Roda, parpulsiai
7. K. Banaitis, Tulpės

Kaina \$6.00

POEZIJA IR PROZA

HIGH FIDELITY MONO

1. Laiko lašas
2. Vabalėlis
3. Pakrante
4. Zuvešdra
5. Lopšinė
6. Džiaugsmas

Puigis Andrius
iš apysakos "Sudiev, kvietkeli"

1. Tolimas kaimas
2. Sulamita
3. Ugniavietė užgeso
4. Valandos
5. Mano protėvių Zeme
6. Rudens romansas
7. Kontrastai
8. Didžioji kryžkelė

1. Minoriskai
2. Gera būti dideliam
3. Jaunystė
4. Draugystė
5. Taip smagu, kad sunku
6. Ruduo

Kaina \$6.00

Užsakymus kartu su pinigais siųskite šiuo adresu:

**DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.,
Chicago, Ill. 60629**

Užsakant pridėti 50 centų už kiekvieną plokštelę persiuntimui. Illinois gyventojai taipgi moka 5% mokesčių. Užsakymams į Kanadą reikia pridėti po \$1.75 pašto išlaidoms.

REDAGUOJA OFELIJA BARSKĖYTĖ, 6640 S. TALMAN AVE., CHICAGO, IL 60629; TELEF. (312) 476-1974

LIETUVYBĖS APRAIŠKOS SENAJAME VILNIAUS UNIVERSITETE

Senasis Vilniaus universitetas, kuris oficialiai vadinasi ALMA ACADEMIA ET UNIVERSITAS VILNENSIS SOCIETATIS JESU, įkurtas Stepono Batoro laikais, 1779 m. mini savo 400 metų sukaktį. Tai buvo svarbi mokslo įstaiga, padariusi didelės įtakos Lietuvos kultūriniam gyvenimui ir atlikusi žymų vaidmenį lietuvių tautiniam susipratimui. Universiteto dėstomoji kalba buvo lotynų. Tad dabarties požūriui atrodo, kad lietuvių kalba ignoruota. Tačiau reikia žinoti, kad tuo metu buvo remiamasi Palemono teorija, pagal kurią lietuvių kilmė buvo išvedama iš romėnų, o dėl kai kurių žodžių panašumo į lotynų kalbą manyta, kad lietuvių kalba, kuria kalbėjo paprasta liaudis, esanti sugadinta lotynų kalba. Tai lotynų kalba tinkanti išreikšti paimoms sąvokoms ir mokslo srityje jos negalima pakeisti kitomis kalbomis. Štai universiteto rektorius M. Počobutas aiškino, kad lenkų kalba negali būti vartojama nei mokslams dėstyti, ypač aukščiausio lygio kūriniams, ta proga užsimindamas ir apie lietuvių kalbą, kuri, jo nuomone, lygiai netinkanti (nawet i nasz literę). Charakteringa ir tai, kad jėzuitai į didikus kreipdavosi lotyniškai, kartais lenkiškai, o į paprastus žmones—lietuviškai. Galbūt pagrįstai sakoma, kad jėzuitų mokyklos pristabdė lenkėjimą, nes vartojo lotynų kalbą, kai tuo metu pijorai rūpinosi lenkų kalba.

Vilniaus jėzuitai stipriai rėmė Merklio Giedraičio kandidatūrą į vyskupus, nes jis gerai mokėjo lietuvių kalbą. Jo stiprus varžovas kan. J. Varoneckis, nors remiamas Gniezno primo arkivyskupo Vohanskio ir popiežiaus nuncijaus, lietuvių kalbos nemokėjo ir galbūt dėl to varžybas pralaimėjo. Merklio Giedraitis pamatavotai laikomas lietuviškų knygų pradininku Didžiojoje Lietuvoje Kunigaikštijoje, nes jis ne tik sakė lietuviškai pamokslus, bet skatino ir sudarė sąlygas lietuviškai knygai pasirodyti.

Pamokslai lietuvių kalba
Jėzuitai rūpinosi, kad žmonėms tikėjimo tiesos būtų skelbiamos jų gimtąja kalba. Todėl universitetui priklausiančioje Šv. Jono bažnyčioje pamokslai buvo sakomi lietuviškai (ši bažnyčia, kaip unikalus architektūros ir dailės paminklas, dabar restauruojama ir pritaikoma būsimam Mokslo muziejui). Iš pradžių pamokslus skaidavo jėzuitai sveitaučiai, pramokę lietuvių kalbos: portugalas E. Vega, vokiečiai P. Krimeris, ispanas A. Arijas, lenkas J. Lavinskis ir kiti. Vėliau jėzuitų noviciate buvo paruošta lietuvių pamokslininkų, iš kurių labiausiai minimi: jauni vilniečiai A. Jokubaitis ir Grigoraitis, žemaitis M. Galminas, kaunietis Bludėcijus ir keletas kitų. Lietuvių kalba pamokslus sakė ir pirmasis akademijos rektorius Lietuvoje Gruzevskis, kilęs iš Žemaičių bajorų, gimęs Naugarduko

IGNAS MEDZIUKAS

apskirtyje. Kaip žymūs pamokslininkai minimi universiteto auklėtiniai K. Širvydas, pirmojo lietuvių kalba žodyno autorius ir K. Jaknavičius, Širvydo darbų tęsėjas.

Tikybinių literatūra

Supažindinant su tikėjimo tiesomis, neapsieita be religinės literatūros lietuvių kalba, tuo laikui, kad nepakankamai įsisaminant katalikų tikėjimui grėse protestantizmas. Iš svarbiausių autorių paminėtinas K. Širvydas

Vaidai iš šandieninio Vilniaus universiteto studentų gyvenimo

(1580 — 1631), parašęs stambų lietuvių kalba veikalą "Punktai sakymų", išleista 1624 m. Vilniuje. Jo vienlaikis ir bendradarbis J. Jaknavičius (1589 — 1668) parašė apie 40 kartų perspausdintą veikalą "Evangelijos lenkiškai ir lietuviškai", P. Šrubauskas (1620 — 1680) — lietuvių katalikų giesmyną ir katekizmą, S. M. Slavočinskis (1624 — 1660) — pirmąjį žinomą katalikų giesmyną Didžiojoje Lietuvoje kunigaikštijoje, kuriame tilpo 190 giesmių ir psalmių, verstų iš lotynų ir lenkų kalbų. Šis giesmynas to meto sąlygomis yra gana aukšto literatūrinio lygio, kalba žodinga, gryna.

Profesorių įtaka studentams

Vilniaus universitete mokslus baigę ir profesoriais tapo daugelis lietuvių kilmės nebaigusių matematikos Z. Nemėvskis, teologas A. B. Klangevičius (vėliau tapęs vyskupu), teisininkas S. Malevskis, teologas J. Skydelis, iš kurių tik pirmasis minėtinas kaip parašęs apie Lietuvą ir lietuvių prancūzų geografo Malte Bruno knygai, vėliau pritaręs minčiai leisti lietuviškus vadovėlius mokykloms. Kiti nuo lietuvių kultūrinio judėjimo laikėsi nuošaliai, nors iš jų kai kurie, kaip J. Skydelis, nebuvo išmokę kalbėti taisyklingai lenkiškai.

Kai universitete pradėjo studi-

KRISTINA SABALYTĖ — JAUNA, DIPLOMUOTA TEATRO KRITIKĖ

Džiaugiamės skaitydami spaudoje, kad kasmet daugiau lietuvių jaunimo išeina aukštųjų mokslus įvairiose srityse. Bet ypač malonu, kai universiteto diplomus įgyjamas iš liuanistikos. Tą padarė Kristina Sabalytė, parašiusi darbą magistro laipsniui įgyti tema: "Balsų Sruoga — lietuvių drama teorijoje ir praktikoje".

Kristina gimė 1956.II.22 Rochester, N.Y. 1976 m. baigusi ten pat Nazareth College bakalaurą laipsniu (studijavo anglų kalbą bei literatūrą, teatrologiją ir pedagoginius dalykus), įstojo į Ilinojaus universitetą Carbondale. Čia ji gilinosi į teatro studijas, specializavosi teatro kritikoje, koncentruodamasi į baltų dramą.

Kristina Sabalytė

Lygiagrečiai 1975-76 m. ji studijavo liuanistiniuose kursuose lietuvių kalbą ir Lietuvos istoriją, vedė Rochesterio lietuvišką vaikų darželį. Vertė lietuvių dramą kūrinius, kai kuriuos skirtus prof. Alfred Straumanio leidžiamajam baltų dramų antologijai. Prie savo magistro tezės pridėjo ir Balio Sruogos pjesės "Kazimie-

ras Sapiega" vertimą į anglų kalbą.

1978.V.13 Baltiškųjų studijų konferencijoje Toronte skaitė referatą "Absence makes the Heart cooler", kuriame analizavo minėtą B. Sruogos dramą.

Besiruošdama teatro kritikos darbiui, K. Sabalytė susipažino su lietuvių, latvių ir estų dramos

DRAUGAS, šeštadienis, 1978 m. rugsėjo mėn. 16 d.

5

kūrinius. 1977 ir 1978 m. dirbo prie universiteto veikiančioje studijų grupėje "Research for the Baltic Drama Project" kaip prof. A. Straumanio asistentė, organizuodama teatrinių archyvų, padėdama ruošti baltų dramų bibliografiją ir studiją.

1974-1978 m. aktyviai dalyvavo įvairių pjesių pastatyme universitete ir lietuvių dramų mėgėjų būreliuose. Pradžioje padėdavo sudarinėti vaidinimų grupes, ruošdavo spektaklius, dekoracijas, butaforiją, kostiumus, vadovaudavo grimavimui, padėdavo režisieriams, atlikdavo epizodines roles. Pagaliau jai teko ir pačiai režisuoti, reikštis žymybiuose vaidmenyse. Carbondale buvo statyti klasikiniai ir modernūs veikalai, kaip J. Giraudoux "La folle de Chaillon", Shakespeare'o "Macbeth" ir kiti.

Lietuvių mėgėjų teatre vaidino pagrindinį vaidmenį V. Kudirkos "Viršinkuose", statytą Clevelande ir per teatro festivalį Chicagoje 1976 m. režisavo ir administravo Antano Škėmos "Žvakidės" pastatymą Philadelphiaje ir kt.

Jaunoji akademikė yra priimta į Association for the Advancement of Baltic Studies kaip aktyvi narė. Užsiėmusi studijomis

universitete, ji neapleido veiklos ir lietuviškose organizacijose, kurias sustiprino kad ir trumpas apsilankymas tėvų žemėje. Nuo pat vaikystės uoli skautė, priklausė katalikiškoms lietuvių organizacijoms, įsijungė į Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungą, dalyvavo įvairiuose choruose, dramų būreliuose, kurį laiką buvo savaitinės radijo programos pranešėja. 1975 m. atstovavo Rochesterio tautiečiams lietuvių jaunimo kongrese Pietų Amerikoje: Argentinoje, Urugvajuje, Brazilijoje, o 1976 m. — šios šalies sostinėje Vašingtone.

Kristina Sabalytė yra kupina entuziazmo, veikli, energinga, darbšti, pasirodusi visas savo jėgas skirti lietuvių kultūros darbui. Vos išlaikiusi baigiamuosius egzaminus universitete, nuskubėjo į liuanistinius kursus. Savo laiske vienai mokytojai rašė: "Rugpjūčio 5 d. užbaigiau mokslą ir tuoj sekmadienį nuvažiuoju į liuanistinius kursus, kur praleidau dvi savaites. Kaip ten buvo gerai! Susirinko gražūs būsūs studentai, ypač iš Chicago. Buvo dėstoma daug idomių dalykų".

Linkime Kristinai ištesėti, sėkmingai dirbti Lietuvai!

V.S.

juoti daugiau lietuvių smulkiųjų bajorų ir valstiečių sūnų, ši mokslo įstaiga tapo tautinės sąmonės centru. Neabejotinos reikšmės jiems turėjo kai kurių sveitaučių profesorių įtaka. Ulenkėjos vokiečiai J. Leleviskis parašė veikalą "Zvilgsnis į lietuvių tautos senovę ir ryšius su heruliais", sukritikuodamas lietuvių didikų kilmės teoriją iš romėnų. Jis rašė apie lietuvių tautos ir kalbos kilmę, papročius, mitologiją. 1861 m. išleido Lietuvos istoriją prancūzų kalba, spausdino straipsnius apie Lietuvos archeologinius paminklus. Jo paskaitų klausėsi S.Stanevičius, S.Daukantas. Daukantui ginant teisių magistro traktatą, jam oponavusių profesorių būryje buvo ir Leleviskis. Daukantas daug kur savo darbuose rėmėsi Lelevičiumi.

Lenkas I. Z. Onacevičius įrodinėjo, jog Lietuva visada buvo savarakiška valstybė šalia Lenki-

jos. Jis daug padėjo susiformuoti Lietuvos istorijos mokslui. Lietuvių romantikai žiūrėjo į Lietuvos praeitį, rodydamas meilę Lietuvai. Jis savo pažiūromis paveikė ir stud. S. Daukantą. Ukrainetis J. Loboika skatino lietuvių studentus rinkti duomenis apie Lietuvos miestus ir miestelius, palaikė ryšius su lietuvių veikėjais, D. Poška ir kitais. Nemažų nuopelnų turi ir lenkai J. Danilevičius, Lietuvos teisės istorikas, ir J. Jaroševičius, Lietuvos istorikas, pagarsėjęs savo trijų tomų veikalais "Lietuvos paveldas", taip pat vokiečių filologas G. E. Grodekas.

Universitetas — tautinio sąmoningumo centras

Vilniaus universitetas tapo lietuvių tautinio sąmoningumo centru, kai jame ėmė studijuoti valstiečių ir smulkiųjų bajorų sūnys, gimusieji 18-jo šimtmečio pabaigoje ir 19-tojo pradžioje. Jie ėmė reikštis įvairiose mokslo bei kultūros srityse. S. Stanevičius (1799 — 1848), išleisęs M. Daukšos "Postilės" ištraukas ir Trumpą pamokymą kalbos lietuviškos; taip pat rašė poeziją. S. Daukantas (1793 — 1864) pirmasis parašęs lietuvių tautos istoriją gimtąja kalba. K. Nezabitauskas — Zabitis (1800 — 1876) tyrinėjo žemaičių tarmes, parašė Lietuvos ir Žemaičių istoriją, lietuvišką elementorių. D. Sutkevičius (1782 — 1849) reikšė savo leksikografijos darbus. J. Plateris (1810 — 1836) įsijungė į žemaičių bajorų lietuvišką sąjūdį, rinko knygas, dokumentus apie lietuvių kalbą ir istoriją, parašė lietuvių kalbos gramatiką, rašė apie lietuvių kalbos priedais. K. Tiškevičius (1806 — 1868) tyrinėjo Lietuvos proistorę, rinko senienes. L. Jucevičius (1813 — 1846) rinko tautosaką, pasižymėjo kaip liuanistas ir etnografas. M. Valančius (1801 — 1875) parašė "Žemaičių vyskupystę". J. Pabrėža (1771—1849) nusipelnęs botanikos ir medicinos terminologijai. Dar šia proga paminėtinas ir J. A. Giedraitis (1754 — 1838), išvertęs Naująjį Įstatymą ir vertęs italų poezijos į lietuvių kalbą, taip pat su kitais pasireiškęs Lietuvos bajorų patriotizmu, atsirobojant nuo lenkų ir pabrėžiant savas istorines tradicijas.

Lietuvių kalbos dėstymo klausimas universitete

Didelis užmojis buvo universiteto adjunkto K. Kontrimo, gimusio Vileikos apskrityje, kuris įteikė kuratoriui Čartoriskui memorialą dėl lietuvių kalbos ka-

tedros įsteigimo. Literatūros ir laisvųjų menų fakulteto posėdyje buvo nutarta pasiūlyti skaičiuoti lietuvių kalbos paskaitas, nes lietuvių kalba svarbi filologiniui ir praktiniui požiūriu: ja kalba Vilniaus ir gretimose gubernijose, ją vartoja kunigai bažnyčiose. Komisija siūlė pakeisti universiteto statutą ta prasme, kad lietuvių kalba būtų dėstoma greta prancūzų, vokiečių ir kitų kalbų. Tačiau dėl neišaiškintų priežasčių universiteto nuostatų pakeitimo projektas nebuvo patvirtintas ir Kontrimo siūlymas liko be pasekmių.

Kiti universiteto auklėtinų užmojai

Universiteto auklėtiniai, be aukščiausio paminėtų darbų, rūpinosi paruošti liaudžiai gimtąja kalba vadovėlių ir ūkiniais klausimais knygelių. Grožinės literatūros srityje daug nuveikė S. Stanevičius ir S. Valiūnas. Universiteto auklėtinų užsimojimais, imant dėmesį to meto sąlygas, buvo labai dideli. Tuo labiau,

kad universitete reikėsi ir priešingos srovės lietuvių tautiniam judėjimui, lietuvių kalbai ir literatūrai. Antai universiteto centroriai L. Borovskis ir M. Bobrovskis sutrukdė išleisti A. Strazdo poezijos rinkinį ir Butkevičiaus lietuvių kalbos gramatiką, įsitikinę, kad ir ateityje nieko geresnio šiuo reikalu negalima tikėtis.

Iš čia pateiktų duomenų matyti, kad senajame Vilniaus universitete vis dėlto išsisklino bei subrendo daugelis sąmonių lietuvių inteligentų, kurie perėmė visuomeninį ir kultūrinį vadovavimą ir savo darbas paliko didelį įnašą ateinančioms kartoms.

— Dabar, kada išmokome skraidyti kaip paukščiai, plaukioti po vandeniu kaip žuvys — trūksta tik vieno: kad dar išmoktume gyventi ant žemės kaip žmonės.

B. Shaw

Senieji Vilniaus universiteto antspaudai

Šimtmečius išstovėję senojo Vilniaus universiteto mūrai

Australijos skautų vadovas A. Karpavičius ir jaunųjų atstovė Rita Bartukė padeda vainiką prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę Jaunimo centro sodelyje, Chicagoje

Nuotr. P. Maletos

Rugsėjo 8 d. J. Evans laidotuvių koplyčioje su staiga mirusiu žurnalistu, pedagogu Stepu Vyckintu-Povilavičium atsisveikina Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir Lietuvių žurnalistų vardu Antanas Juodvalkis (kraštinis dešinėje). Nuotr. V. Račkauskas

NEO-LITHUANŲ DŽIAUGSMAI IR RŪPESČIAI VISŲ MŪSŲ DALIA

Neo-Lithuanų suvažiavimas

Sekmadienio rytmetėje vie- niems grįžus iš bažnyčios, ki- tiems iš teniso aikštinių bei golfo laukų, prasidėjo pirmoji se- sija. Inž. Vacloviui Mažeikai griežtai prižiūrint, kad griežtai laikytumės dienotvarkės draus- mės ir nepažeistumėm poilsia- vimo jūroje, salė buvo pilna.

Pirmuoju kalbėtoju buvo pri- statytas Korpi Neo - Lithuania filisteris dr. Leonas Kriaučiū- nas, kuris, kaip Amerikos Lietu- vių tarybos visuomeninių reika- lų vedėjas, kalbėjo apie Helsin- kio - Belgrado konferenciją ir Lietuvos bylą.

Kai mes šių klausimų (tų konferencijų) reikalu lyg ir pasi- dalijome į dvi dalis, buvo miela išklausti dr. Kriaučiūno kal- bos, kuris labai kruopščiai pa- ruošė, detalizuotą paskaitą lyg ir atsakė abiem pusėm, iškel- damas pačią pagrindinę mintį, jog turėjome patį svarbiausią tik- lą — iškelti Lietuvos bylą. Kvie- tė ruošti 1980 metais įvykstan- čiai trečiajai Madrido konferen- cijai, kad dar stipriau galėtumėm pasirosti Lietuvos bylos kėli- mui. Aukomis, darbais, meile ir vienybe mes galime daug ko at- siekti ir tai darydami atsiesime, jis baigė savo kalbą. Suradęs vi- durio kelią, jis savo žodžiu vi- siems patiko.

Dr. Viktoras Stankus kalbė- jo apie Holocaustą. Jo pradėtas darbas, kruopščiai surinkta me- džiaga aiškiai rodo, kad kai ku- rie atvykę į laisvąjį pasaulį iš Sovietų Sąjungos, užsikėlė komu- nizmą bacilomis, talkinant Sovietijos komunistams, varo pro- pagandą prieš lietuvius, norėda- mi juos diskriminuoti ir pakenkti jų vedamai Lietuvos laisvės ko- vai. Jis savo kalbą rėmė neutra- liųjų žydų medžiaga, o taip pat pačių nacių dokumentais. Pavyz- džiai, kad naciai sušaudė daug policininkų, kurie atsiskė naki- ninti žydus ir kad patys naciai, apsirėdę lietuvių karių unifor- momis, atlikdavo tą niekšingą darbą.

Po šių dviejų kalbų vyko dis- kusijos. Kalbėjo žurn. Stepas Vy- kintas, teisininkas Vytautas Rač- kauskas, inž. Jonas Gaizutis, Vy- tautas Smetona, Antanas Smeto- na III, dr. Vytautas Dargis ir daug kitų. Dr. Antanas Butkus žavėjosi dr. Kriaučiūno intelek- tualiniu įvalgumu įvertinta kal- ba. Taip pat buvo įdomiausia kal- ba. Viktoro Stankaus darbas, kurį vi- si turėtų paminti.

Sesijos pabaigoje Eglė Juodval- kytė paskaitė iš savo poezijos.

Popietinėje sesijoje buvo jau- nųjų akademikų simpoziumas, kurį įžvaliai ir spalvingai prave- dė inž. Jonas Jurekūnas, pristaty- damas 5 kalbėtojus, suskirstęs juos į gerą žinią nešančias lau- mes ir į ne taip jau geras. Kalbė- jo Vida Kriaučiūnaitė - Jonu- šienė, baigusi biznio administra- cija, Audronė Pavilčiūtė, che- mijos magistrė, dabar studijuojan- tanti teisę, Algis Modestas, che- mijos inž., Jolita Kriaučiūnaitė, medicinos studentė, Jurgis Lend- raitis, pedagogikos magistras. Vi- si yra veikūs korporantai. V. Jo-

nušienė yra Chicago padalinio pirmininkė, visi kiti buvę vyr. val- dybos pareigūnai.

Vida Kriaučiūnaitė — Jonu- šienė pasisakė kad su drebanti širdimi prisimė valdybos piri- mininkės pareigas. Daug dirbau, planavau ir dalinai apsvyliau. Dirba vis tie patys, matau tuos pačius veidus. Turime daug už- simojimų, bet sulaukiame mažai paramos. Pareigingumo stoka. Chicagoje yra 300 neolithuanų. Pasigenda idealistų.

Algis Modestas prisiminė gra- žią korporacijos praeitį, pasigedo veikliųjų. Lietuva dabar rusina- ma, o mes tirpame. Trūksta dvasios ir pareigingumo. Nere- mia nei materialiai, nei dvasi- niai. Stoka gyvumo, susidomė- mo, sveikų lankymo, nors buvo daroma viskas, kad jas lankytų. Ką daryti — klausia?

Jurgis Lendraitis sako, kad tik baigęs universitetą buvo išrink- tas Korporacijos vyr. valdybos pirmininku. Rašiau daug laišku, pranešimų, bet atsakymų buvo mažai. Leidim leidinius, bet trū- ko bendradarbių. Organizavom stovyklas, bet niekas neatvyko. Aš pats dalyvavau 6 stovyklose ir jos man labai daug davė. Mūsų kultūrinė veikla smunka.

Tuos kalbėtojus inž. Jonas Jur- kūnas nukėlė į tautosakines lau- mes, blogą žinią nešančias.

Jolita Kriaučiūnaitė, kuri tu- ri puikų balso tembrą, pabrėžė, kad einame pirmyn su gyveni- mo srove. Kėlė mintį, kad reikia korporantus pradėti ruošti jau- nesniame amžiuje, o priimti į korporaciją studentus. Universi- tete daug pasirenda ten vei- kiančias organizacijas ir lietu- viškas nustumia į antrą vietą. Be to, draugai seka draugus ir taip ratas sukasi. Kiti atėję ir ne- suradę draugų pasidaro neveik- lūs. Reikia rengti literatūros ir ki- tokius parengimus. Dėl apsnūdi- mo kaltina vadovus.

Audronė Pavilčiūtė — antroji geroji laumė ieško ir suranda pa- teisinimų tiems, kuriuos norima kaltinti. Korporacijoje daugėja vyresnieji, mažėja jaunimas, nors Chicagoje ir jie yra ga- na gausūs. Vyresnieji kuria šei- mas ir jai skiria laisvalaikį. Tėvų, buvę veiklūs jaunystėje, dabar veža vaikus į liuanistines mo- kyklas, skautų stovyklas, muzi- kos bei baletu pamokas. Daug kas eina darbovietėse atsakingas pareigas ir turi daug keliauti, sta- tydinasi namus, kuriasi naujam gyvenimui. Daug kas dirba kito- se lietuviškos organizacijose, ten eidami įvairias pareigas, tad korporacijai nebelieka laiko.

Prasidėjus diskusijoms visi pa- sididžiavo kalbėjusiųjų gražia lie-

tuviška tarsena. Dabar kalbėjo dr. Antanas Butkus, dr. Viktoras Stankus, inž. Stasys Švedas, žurn. ir buvęs redaktorius Bronius Tiš- kus, Antanas Juodvalkis, dr. Vy- tautas Dargis, Vytautas Smetona, dr. Leonas Kriaučiūnas, Simas Kašeliūnis, žinomas literatūros mecenatas ir kiti. Anot vieno daktaro, trys gydytojai mėgino nustatyti ligos diagnozę, du mė- gina gydyti, o vaistas — tai mes patys: sudarykime jaunimui sąly- gas. Todėl dr. Antanas Butkus ir- sako, kad dar kartą reikėtų per- žiūrėti Vytauto Kasniūno ir pa- sakytą kalbą ir ją imti pagrindu tolimesnėms diskusijoms.

Po to atstotojo kalbėti žurn. Stepas Vyckintas - Povilavičius. Kaip paprastai jis kalba jautriai, gyvai. Jo mintys gražios. Jis sako- si, gal ir klydęs kalbėjęs šeštadien- nį, bet dabar jis susidaręs visai kita nuomone. Susižavėjęs jo kal- ba ir nespėję išsiaiš užsirašyti, betgi užsirašiau jo pasakytą pa- skutinį sakinį. Išskėlė ranką jis jausmingai pasakė, kad reikia džiaugtis ir didžiulis jaunaisiais neolithuanais, kurie parodo tiek daug idealizmo veikloje, taip gra- žiai ir švariai kalba ir rašo lie- tuviškai. Mes garsiai plojome, o jis atsisėdo. Užpakalyje jo sėdė- jo inž. Maurukas iš New Yorko pastebėjo, kad staigiai ėmė balti jo ausis, veidas ir jo galva pasvi- ro. Jis tuoj pamoję gydytojams, kurie pribėgo prie Vyckinto. Dr. Vyt. Dargis, dr. Stankus, dr. Mau- rukas, dr. Aras Valukaitis mėgi- no gelbėti. Adamkus iškviė greitosios pagalbos automobilį, kuris labai greitai atsidaro ir da- bar jau buvo mėginama visomis turimomis priemonėmis gelbėti. Bet bevažiuojant į St. Joseph li- goninę žurn., rašyt. Stepas Vy- kintas mirė. Mirė aplankęs savo vienminčių korporantus, kurių buvo pasilgęs, mirė korporantų susibūrimė, kurie kaip ir jis tar- nauja Pro Patria, mirė pasakęs širdį džiuginančius žodžius kole- goms korporantams.

Mes išėjome iš salės, kurioje, rodo, tesekambėjo Stepo Vy- ckinto (Nukelta į 7 psl.)

AL MOCKU
McKey & Poague, Inc.
361-4226

D E M E S I O

10% — 20% — 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobi- lio žalos mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois
698-7757

M. A. ŠIMKUS
NOTARY PUBLIC
INCOME TAX SERVICE
4250 So. Maplewood, tel. 254-7450
Taip pat daromi VERTIMAI
GIMINIŲ IŠKVIETIMAI, PLDIMI
PILETŲ PRASYMAI ir
kitokios blankai

COSMOS PARCELS EXPRESS
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
3333 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: 925-2737 — 254-3320

Vytautas Valentinas
4250 So. Maplewood, tel. 254-7450

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir Paprastos, Radijai,
Stereo ir Oro Vėsintuvai
Pardavimas ir Taisyimas

MIGLINAS TV

2346 W. 69th St., telef. 776-1486

PACKAGE EXPRESS AGENCY

MARIJA NORKIENE

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Labai pagėdijamos geros rūšies
prekės. Maistas iš Europos sandėlių.
2608 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629.
TEL. — WA 5-2787

VALOME

KILIMUS IR BALDUS

Plaukams ir vaškui įdėti
visų rūšių grūdai.

J. BUBNYS — Tel. RE 7-5168

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir
kitus daiktus. Ir iš toli miesto lei-
dimai ir pilna apdrauda.

Tel. — WA 5-8063

A. + A. Vyr. leit. VYTAUTUI KUDŽMAI

staigiai mirus, žmoną GENOVAITĘ, brolių AUGUSTINĄ,
seseris ELENA KUDŽMAITĘ, ONĄ ŠEŠTOKIENĘ,
ALBINĄ RUGIENIENĘ su šeimomis ir visus gimines
nuosirdžiai užjaučiame.

Ona ir Jurgis Ribinskai

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

LIUKSISKI 6 BUTŲ RIDGEMONT SQUARE APARTMENTINIAI NAMAI

Liukšas 6 butų namai su butu
savininkui

"Face brick" tvirtas mūras. Pil- nas rūšys su apšildomom grindim ir vonia. Visi pilnai įrengti su "ap- pliances" įskaitant ir indams plauti mašiną. Pilnai įrengtas skalbimui kamb.

Nuo sienos iki sienos kilimai.
Galima pasirinkti pilnai "improved" sklypą.

Potvynio kontrolės projektas, pir- mas Cook County rajone.

Pageidaujant galima gauti paskolą.

Atidra kiekvieną dieną
nuo 10 v. r. iki 7 v. v.

105th Street & Major Ave.

(2 blokai į vak. už Central)

Skambint

422-2565 arba 725-5550

BEVERLY SHORES

Parduodamas Baltic Resort Lodge

Hotel. 33 apstatyti kambariai (įskai- tant užpakali namą savininkui), 6 vo- nios kamb., 10 šaldytuvų, 2 virinimui krosnys. Ant 2-ųjų sklypų arti aplū- dimo. Veikia istisus metus. Galima perkombinuoti į butus, su krautuve, delikatesų parduotuve, restoranu, po- ilsiu namais etc. Viskas tik už \$35,000.00.

Dubois Realty

Tel. 219-872-6467

Marquette Parke. Savininkas parduo- da gerai užlaikytą mūr. namą apie 28 metų senumo, 70 ir Campbell apyl.

2 butai — 5 kamb. ir 4 kamb. 2 maš. garažas. Skambinti po 5 val. vak. sek. ir šešt. visą dieną tel 778-9039.

2 NAMAI PO 2 BUTUS

Abu namai turi po 2 miegamus, pil- ną rūši, 2-ųjų maš. garažą. Pirkite vieną ar abu. Geruose rajonuose.

Kai reikia pirkti ar parduoti namą kreipkitės į

AL MOCKU

McKey & Poague, Inc.

361-4226

D E M E S I O

10% — 20% — 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobi- lio žalos mus.

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street

Chicago, Illinois

698-7757

M. A. ŠIMKUS

NOTARY PUBLIC

INCOME TAX SERVICE

4250 So. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi VERTIMAI

GIMINIŲ IŠKVIETIMAI, PLDIMI

PILETŲ PRASYMAI ir

kitokios blankai

COSMOS PARCELS EXPRESS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

3333 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629

Telef.: 925-2737 — 254-3320

Vytautas Valentinas

4250 So. Maplewood, tel. 254-7450

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir Paprastos, Radijai,

Stereo ir Oro Vėsintuvai

Pardavimas ir Taisyimas

MIGLINAS TV

2346 W. 69th St., telef. 776-1486

PACKAGE EXPRESS AGENCY

MARIJA NORKIENE

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Labai pagėdijamos geros rūšies

prekės. Maistas iš Europos sandėlių.

2608 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629.

TEL. — WA 5-2787

VALOME

KILIMUS IR BALDUS

Plaukams ir vaškui įdėti

visų rūšių grūdai.

J. BUBNYS — Tel. RE 7-5168

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir

kitus daiktus. Ir iš toli miesto lei-
dimai ir pilna apdrauda.

Tel. — WA 5-8063

REAL ESTATE

Mūrinis. 1½ aukšto — 6 ir 3 kamb.,
du liukšus butai. Namai 27 metų.
Kabinėtų virtuvės. Keramikos voni-
os. Įrengtas sausas rūšys. Platus
sklypas. Namai arti 72-os ir Fair-
field.

Prie 72-os ir Talman. 5 kambariai.
25 metų geras mūro namas.

Marquette Pke. 10 butų 18 metų.
Pelningas mūrinis namas.

BROKERIS — P. ZUMBAKIS

PR 8-6916

Savininkas parduoda 1½ aukšto 2-
jų butų 20 metų mūrinį namą
prie 72 ir Richmond, įrengtas skle-
pas. 2 auto garažas. Daug priedų.
Galima tuoj užimti. 776-2191.

64-ta ir Talman. Labai gerai išlai-
kytas 5 kamb. mūr. bungalow. Pilnas
valgomasis, 2 miegami, taip pat įren-
gta miegamasis pastogė. Gazo šilu-
ma. Garažas. \$35,000.00.

88-ta ir Tulley (5200 į vakarus).
Liukšusinė 3-jų miegamų rezidencija.
1½ vonios, įrengtas rūšys, 2 maš. ga-
ražas, uždengtas patio. Soninis įvaži-
vimas. \$71,500.00.

40-ta ir Artesian. 2-jų butų medi-
nis. Reikia savininko. Tik \$22,000.00.

40 ir Rockwell 2½ aukšto medinis.
Gerai išlaikytas. Pilnas rūšys. Centr.
gazu šildymas. \$30,900.00.

39-ta ir Albany. Geras 2-jų butų
8 kamb. mūrinis, ir 3-jų kamb. bu-
telis rūšys. \$54,000.00.

66-ta ir Washtenaw. Geram stovų
8 butų mūras. 6 butai po 4 kamb.,
2 butai po 3 kamb. \$17,000.00 me-
tinių pajamų. Savininkas prašo
\$100,000.00.

Jei galvojate

PARDUOT, NUOMOT AR
APDRAUST

Jūsų nuosavybę, prašome kreiptis į

Budraitis Realty Co.

4243 W. 63rd Street

Tel. — 767-0600

KAS VERTINGA

2-jų aukštų mūro namas ir 2 au-
to garažas. Apie \$6000.00 pajamų.
Naujas stogas ir gazu šildymas. Ap-
sauga nuo potvynio. Alum. langai.
Galite pirkti už \$41,800.00.

Modernus 15 metų mūro namas.
2 butai ir profesionalui liukšus ofisui
patalpos. Daug priedų. Marquette Par-
ke. Aukšta kokybė. \$50,000.00.

Gražus sklypas ir garažas
Marquette Parke. Vertingas pirkėjui

Valdis Real Estate

2625 West 71st Street

Tel. 737-7200 ar 737-8534

Namas — Svajonė: 3 butai, 4 vo-
nios, centralinis šildymas, atominis
siųstuvė, 3 auto garažas, 2 balko-
nai. Patio, Marquette Parko centre.

Mūr. bungalow. 3 miegami. Gra-
žiai užlaikytas. \$34,000.

Namas ir tavernos - svetainės
biznis. \$50,000.

Mūr. namas. Didelis taverna, salė
apie 200 svečių. 2 butai po 6 kamb.
\$85,000.

SIMAITIS REALTY

Insurance — Income Tax

2951 W. 63rd St., 436-7878

MARQUETTE PARK

4 butų mūrinis. Gazu šildymas. Ga-
ražas. Numazinta kaina — \$54,900.

19 metų mūrinis. 5½ kamb. (3
miegi). Gazu-oru šildymas. Arti St.
Louis ir 77 St. Padarykite pasiū-
lymą.

BUTŲ NUOMAVIMAS

Namų pirkimas — Pardavimas

Valdymas

Draudimas — Income Tax

Notariatas — Vertimai

BELL REALTY

J. BACEVICIUS

6455 S. Kedzie Ave. — 778-2233

NORI PIKTI

Ieškau pirkti senus medinius baldus
gamintus prieš 1930 m.: Komodas,
stalus, kedro skryniais, kėdes, t. t.,
"Oriental" kilimą, už prieinamas
kainas. 312-891-3334

HELP WANTED VYRAI

PRESSMAN

AB Dick 360 Operator

Experienced, Full Time. Will con-
sider Part Time. Northwest sub-
urbs.

Tel. — 678-6895

Machinist Wanted

Must know Engine lathe work.

Mūsų kolonijose

Grand Rapids, Mich.

LITUANISTINĖ ĮMOKYKLOJ

Lituanistinės mokyklos tėvų k-
to pirm. J. Treška sušaukė gam-
toje, savo pamiškėje, visuotinę
mokyklos tėvų susirinkimą, ku-
riame buvo aptariama šių moks-
lo metų pradžia, šeimos mokes-
tis sekantiems mokslo metams ir
kuria dieną veiks mokykla. Moks-
lo metai prasidės 24 d. rugsėjo,
1 val. 15 min. po lietuviškų
pamaldų, kiekviena šeima moks-
lo metams mokės po 20 dol. bū-
tiniausioms mokyklos išlaidoms.
Mokslas vyks kiekvieną sekma-
dienį Jonaičių ir Puodžiūnų na-
muose. Siame susirinkime dalyva-
vo inž. Izokaičiai, gyveną Ho-
land, Mich., ir savo atžalyną leis
į Grand Rapids lit. mokyklą ne-
bijodami ir nemažo atstumo —
apie 30 mylių į vieną galą. Tai
gražus pavyzdys lietuviams, gy-
venantiems Grand Rapids'e, ku-
rių vaikai vieton lankytų lietu-
višką mokyklą bėgioja gatvėmis
arba sėdi prie televizijos.

Kviečiame visus lietuvius tė-
vus, kurie turi mokyklinio am-
žiaus vaikus, lankyti šią mokyk-
lą ir kad jie pramokytų savo tė-
vų gimtosios kalbos, praleistų ke-
lias valandas lietuviškoj aplin-
koje, geriau pažintų tą kraštą, ku-
ris šiandien neš sunkų vergijos
jungą ir senovėje galingiausia
kraštą, kuris nesigalėjdamas sa-
vo didžiausios aukos, savo bro-
lių ir seserų gyvybės, atremdavo
nuožmiausius priešus.

Mokyklos vadovybė

Aurora, Ill.

AUKOS BERRISO LIETUVIŲ ŽIDINIUI

LB Auroros apylinkės valdy-
bos pirmininkė Domicelė Viz-
girdienė, išgirdusi radijo Margu-
čio vedėjo P. Petručio pasikalbė-
jimą su viešnia iš Beriso, Argen-
tinios apie ten statomus lietuvių
namus ir stoką jiems baigti lė-
šų, kreipėsi į kitus valdybos na-
rius su pasiūlymu paskirti iš apy-
linkės kasos auką 50 dol. Narių
pritimas buvo teigiamas.

D Vizgirdienė aukojo 25 ir B.
Jablonskis 5 dol. Aukos perduo-
tos Margučiai. Valdyba ir auko-
tojai linki Berriso lietuviams
kuo greičiau baigti savo židinį ir
pradėti gaivinti gestančią lietu-
vybę tarp savęs ir jaunosios kar-
tos, nes iš girdeto pasikalbėjimo
patirta, kad židinyne ne tik lietu-
vių veikla, bet ir mokykla bus
naudojamas.

LIGA NELAUKTA VIEŠNIA

Ilgametis apylinkės valdybos
narys Vytautas J. Vizgirda, dir-
bantis didžiulėje Catepillar įmo-
nėje, Auroros padaliny, nesunkų
įrankių meistro darbą, (tool and
die maker), staiga darbe sune-
galavo ir teko gulti į Mercy li-
goninę. Tyrimai parodė, kad li-
ga tuo tarpu nepavojinga. Po ke-
liu dienų grįžo iš ligoninės ir tris
savaites praleido namie daktaro
priežiūroje. Vaistai ir poilsis li-
gą nugalėjo. Grįžo į darbą prie
savo mėgiamos specialybės.

LANKO DVI AUKST. MOKYKLAS

Adelės ir Petro Vizgirdų duk-
tė Renata nuo rugsėjo pradžios
lanko dvi aukst. mokyklas — Le-
monto šeštadieninę lietuvišką ir
Auroros katalikišką — Catholic
Centras.

Kaip gabi lietuvių kalbos mo-
kinė, buvo perkelta į Lemonto

NEOLITUANAI (Atkelta iš 6 pusl.)

kinto žodžiai. Išėjome tylūs, su-
simastę į nakties tamsumą, į Ta-
bor farm sodą, kur su juo pra-
leidome daug bendrų valandų,
kur įmintos pėdos ir koporacijos
garbės filisterio Juozo Bačiūno.
Amžina atils, tau, Stepai. Lietu-
viškame dangaus žvaigždynė į-
rašėme tavo vardą.

Vytautas Kasnis

PHILADELPHIA IR APYLINKĖS

LIETUVIŲ NAMŲ GEGUŽINĖ

Užsidarius daug dvasinio peno
ir fizinio atsigavimui davusiomis
stovykloms, ištuštėjus didelį ma-
lonumą bei poilsį teikusiems gra-
žiesiems pajūriams, nutilus aidams
vešliais medžiais apaugusiuose
kalnuose bei parkuose, jau praei-
tyje likus gražiesiems kelionių iš-
pūdziams, vaikams su klegesiu
renkantis į mokyklas, prasidėjo
iprastinis, gal kiek nostalgija per-
sunktas gyvenimas.

Mūsų kolonijoj rudens sezoną
pradėjo Lietuviai namai jau tra-
dicija tapusia gegužinė, įvykusia
už miesto gražiame parke. Tai bu-
vo lyg atsiveikimas su visais
vasaros malonumais.

Palankiam orui esant, pabend-
rauti, pasigrožėti jau gelsti prade-
dant gamta bei pasidalinti va-
saros išpūdziais susirinko gausus
per 300 žmonių būrys. Dėka Lie-
tuvų namų valdybos skyriaus
reklamos, gegužinėje buvo maty-
ti Lietuvos vyčių nariai, senosios
kartos žmonės, jaunieji tėvai, jų
prieauglis, ir bene pirmą kartą,
daug lenkų kilmės žmonių. Mat
gegužinė vyko jų parke ir šo-
kiams grojo juose pagarsėjęs or-
kestras. Nepergausiai mūsų kolo-
nijai sutraukti tokį didelį skaičių
dalyvių pavyksta gana retai.

Vaikai žaidė. Senieji šnekučia-
vosi maloniame medžių pavėsy-
je bei vaišinosi skaniais ir gau-
siais šeiminiškių paruoštais užkan-
džiais, o troškuli numalšino šal-
tais gėrimais. Geram orkestrui
grojant, jaunimas šoko, o jų tar-
pe maišėsi ir tie, kurie nežiūrint
metų skaičiaus vis jaučiasi jauni.

Viena pora gražiausiai pašokusi
polką, o kita — tango, gavo teisę
jų komisijos paskirtas dovanas.

Šokių pertraukų metu publika

aukštesniąją lietuvišką mokyklą
vieniariais metais anksčiau. O
amerikonišką Catholic Central
ištojo baigusi Šv. Juozapo (St.
Joseph) katalikišką mokyklą.

Renata su broliuku Pauliuku
šoka prie Lemonto lietuviškos mo-
kyklos tautinių šokių ratelėje ir
dalyvauja kitoje mokyklos veik-
loje.

Jie rengiamuose Auroros apy-
linkės minėjimuose paseka pa-
triotinių eilėraščių, paskaito
straipsnelių, pašoka tautinių šo-
kių ir Renata giedant Lietuvos
Himną, pritaria pianinu.

Renata, kaip aukšt. mokyklos
mokinė, laukiama Auroros apy-
linkės narių tarpe. Bus puikus pa-
kaitalas senstančiai apylinkėi at-
jauninti.

B. Jablonskis

linksmino gražiomis melodijomis
Jonas Puodžiūnas, jaunas, gabus
akordeonistas, labai paslankus
tautinių šokių grupės "Aušrinė"
talkingas.

Antanas Šalčiūnas paskaitė sa-
vo humoristinės, daugelį skaudžiai
ignybantiškos, poezijos. Anksčiau
Šalčiūnas su savo poezija pasiro-
dydavo gana dažnai. Jis, gyven-
damas Kanadoje, plačiai reiškėsi
ir vaidyboje.

Didžiulė gegužinės atrakcija
buvo dovanos. B. Valašinienei te-
ko spalvota televizija, Rumkevi-
čiui 24 bonkų gėrimų krep-
šys, o nežinomos tautybės asme-
niui — dail. J. Paštuko paveiks-
las.

Gegužinė, pareikalavusi daug
darbo rankų, ypač platinant do-
vanų bilietus, praėjo su geru pasi-
sekimu. Namų vadovybė džiau-
giasi, kad turės gražių pajamų,
labai reikalingų remonto ir ki-
toms išlaidoms. Vincas Šalčiūnas,
Liet. namų prezidentas, yra la-
bai dėkingas visiems, bet kuo
prisidėjusiems prie gegužinės pa-
sisekimo.

Tolimesniam lėšų telkimui
lapkričio 24, 25 ir 26 Liet. na-
muose organizuojama mugė —
bazaras, kuriame bus galima įsi-
gyti lietuviškais ornamentais iš-
puoštų meninių kūrinių, kny-
gų, plokštelių ir kt. Veiks virtu-
vė su lietuviškais valgiais, o šo-
kiams gros orkestras. Visose trijo-
se salėse vyks vienokios ar kitokios
pramogos. Visi kviečiami ir laukia-
mi

Kiekvieną pirmą ir trečią sek-
madienį nuo 12 iki 3 val. yra ga-
minami liet. valgių pietūs, kar-
tais su kultūrine programa. Jau
ruošiamasi ir tradiciniam Naujų
metų sutikimui.

Sunkųjį Lietuvų namų veži-
mą, vis dar gerokai įklimpusį bė-
dose, jau 5-ti metai su dideliu ryž-
tu ir pasiaukojimu tempia Vincas
Šalčiūnas. Jam daug talkina A.
Surdėnas, Liet. namų tarybos
pirm. ir kiti, kurie norėtų, kad
namai taptų mūsų kolonijos kul-
tūrinio gyvenimo centru.

SUSIRGO

Edmondas Drasutis, senas Phi-
ladelphijos gyventojas, Toronte
vykusį PLD metu buvo ištik-

PAIEŠKOJIMAS

Ieškomi JUOZAS, MYKOLAS, ALEK-
SAS ir ANTANAS BLIUJAI, iki 1954
m. gyvenę Monsvillije. Ieško giminės
iš Lietuvos. Ieškomieji ar apie juos
žinantieji prašomi kreiptis šiuo adr.:
J. Zickelė, 6035 S. Narragansett
Ave., Chicago, Ill. 60638.

Mielam

A. + A. ELEUTERIJUI BAČINSKUI mirus,
skausmo prislėgtai žmonai ČESEI, sūnams DONA-
TUI ir KAZIMIERUI bei kitiems giminėms gilia
užuojautą reiškia

**Bronė ir Juozas Vadopala
Liucina ir Jurgis Grigalauskai**

A. + A. ELEUTERIJUI BAČINSKUI mirus,
jo žmonai ČESEI, sūnams DONATUI ir KAZIUI gi-
lią užuojautą reiškia

Galvydžių šeima

A. + A. ELEUTERIJUI BAČINSKUI mirus,
žmonai dr. ČESEI, sūnams DONATUI ir KAZIMIE-
RUI reiškia gilia užuojautą

Aldona ir Neris Simkai

Brangiam vyrui

A. + A. ELEUTERIJUI BAČINSKUI mirus,
žmonai dr. ČESEI, sūnams DONATUI ir KAZIMIE-
RUI reiškia gilia užuojautą

Aldona ir Neris Simkai

ŠACHMATAI

— Meksikos sostinėje vyksta

pasaulio jaunių komandinių
pirmenybių baigminės varžy-
bos. Pirmame rate Kuba įveikė
Meksiką 3½-1½; Anglija — Ko-
lumbiją 3½-1½. Sovietų Sąj. —
Australiją 2½-1½ (1). Antrame
rate Anglija įveikė JAV rink-
tinę 2½-1½, tokia pat pasekmė
Kuba nugalėjo Kolumbiją. So-
vietai pirmavo prieš Kanadą
2½-1½ (1). Po dviejų ratų lyde-
riais buvo Anglija ir Kuba, tu-
rėdamos po 6 taškus. Sovietai
5(2).

— Čikagietis Ed Pormanek ga-
vo tarptautinio meistėrio titu-

tas dalinio paralyžiaus ir Kana-
doje gydėsi 2 mėn. Šiuo metu grį-
žo Philadelphiajį ir pamazū
sveiksta namuose.

B. V.

lą. Šiais metais jis įveikė Ar-
gentinos dm Panno ir Rumun-
jos dm Gheorghiu.

— Ignas Žalys iš Montrelio
pasidalijo ketvirtą vietą didžia-
jam šio krašto 1971 Kolden
Knights turnyre, surinkęs 45.1
t. "Chess Review" rugsėjo nr.
pateikia aštuoniasdešimt fina-
listų to turnyro: 1. R. G. Cross
46.2; 2-3 K. Collins ir J. Mur-
pal po 45.7; 4-5. E. Kearney ir
I. Žalys po 45.1 tš. skelbia toji
lentelė. Joje randame dar porą
lietuvių: 76. G. Rudelis 36.3 ir
77. W. Margulies 36.25 tš.

K. Merkis

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus

NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632, telef. 927-5980

B. V.

A. A.

HELENE M. DAHLIN

GIMUSI LACYTIS

Gyveno 240 Laurel Avenue, Wilmette, Ill.

Mirė 1978 m. rugsėjo 14 d., 11:15 val. ryto.

Gimė Piliūnų, prie Kalėdų miesto. Iš profesijos buvo Reg.
Beauty Culturist ir Physio-Therapeutic Nurse in the State of Il-
linois.

Amerikoje išgyveno 48 metus.

Paliko giliai nuliūdę: sesuo Elizabeth B. Bradchulis ir mirusio
brolio dukrė Eva Traute, Lacytis, Vakarų Vokietijoje, taipgi giminės
Butinų šeima Chicagoje.

Kūnas bus pašarvotas šeštad., 3 val. popiet Mažeikos-Evans
koplyčioje, 6845 S. Western Avenue.

Laidotuvės įvyks pirmadienį, rugsėjo 18 d. iš koplyčios 11 val.

ryto bus nulydėta į Lietuvų Tautines kapines.

Visi a. a. Helene M. Dahlin-Lacytis giminės, draugai ir pažįsta-
mi maloniai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai pasku-
tinį patarnavimą ir atsiveikimą.

Nuliūdę: Sesuo ir giminės

Laidotuvų direktoriai Evans ir Sūnūs. Tel. 737-8600

Brangiam sūniui

A. + A. POVILUI KALVAIČIUI mirus,

jo tėveliams NIOLAI ir LEONUI KALVAIČIAMS,
BROLIAMS ir SESUTEI ir visiems giminėms užuojautą
reiškia

Gediminas ir Irena Morkūnai

Simas ir Elena Velbsiai

**A. + A. KAZIMIERAI DODIENEI -
FEDERAVIČIENEI mirus,**

dukrai KAZEI BAUMILIENEI su šeima, sūnams JO-
NUI Vorkutoje ir PETRUI Chicagoje su šeimomis,
o taip pat ir visiems artimiesiems reiškiamė nuo-
širdžiausią užuojautą.

Marija Tumienė

Aldona ir Mel Benett

Birutė ir Petras Bučai

su šeimomis

Brangiam vyrui

A. + A. ELEUTERIJUI BAČINSKUI mirus,
gilaus skausmo valandoje jo žmoną dr. ČESLOVĄ,
sūnams DONATĄ ir KAZIMIERĄ su šeima ir kitus ar-
timuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Sofija ir Juozas Budriai

Ona ir Jonas Arlauskai

**A. + A. ELEUTERIJUI BAČINSKUI
mirus,**

jo žmonai dr. ČESEI, sūnams DONATUI ir KAZIMIE-
RUI reiškia gilia užuojautą.

Teniso draugai

Biručiai, Grybauskai, Mikonai

DRAUGAS, šeštadienis, 1978 m. rugsėjo mėn. 16

Paieškojimas

Amerikos Raudonasis Kryžius šei-
mų sujungimui paieško šių asmenų:

Yanio Bolevitz paieško jo sesuės Ai-
ma, Yanio dukrės, Shultz;

Marijos Pečytės paieško jos se-
suo Agota Kalkienė;

Domicelės Schaputienės ar Seputie-
nės, gimusios Urbanaitės, paieško se-
serėčia Ona (Urbanaitė) Butkienė.

Patys paieškomieji arba apie juos
žinantieji prašomi pranešti The Ame-
rican Red Cross, Mid-America Chap-
ter, 43 East Ohio St., Chicago, Ill.
60611, tel. 440-2000.

A. + A.

ELEUTERIJUI BAČINSKUI mirus,

jo žmonai, SŪNUMS ir kitiems GIMINĖMS gilia
užuojautą reiškia

Liuda ir Kazys Griauzdės

Lidija ir Mindaugas Griauzdės

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.

Trys Moderniškos Koplyčios

Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600

Tel. 737-8601

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago

1410 So. 50th Av., Cicero

Tel. 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

ANTANAS M. PHILLIPS

TOMAS ir LAURYNAS LABANAUSKAS

3307 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNŪS

2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672

2424 W. 69th STREET Tel. RPublic 7-1213

11029 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE. Tel. LaFayette 3-3572

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 So. 50th Ave., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

APLINK MUS

× **Lietuvių studentų Circle Campus** ir lietuvių kalbos 101 kursą įsiregistravo 14, o 104 kurse liko devyni. Bet reikėtų dar daugiau — 101 reiktų pakelti studentų skaičių bent iki 20-ties. Studentai greitai laiku gaus laisvą, kuriais bus kviečiami registruotis arba pasirašyti antram semestriui į 102 kursą. Tėvams ir studentams reikėtų susirūpinti, kad įdėtos šios lietuvių kalbos kursai įvesti pastangos nebūtų dėl studentų stokos sunaikintos. Prisimintina, kad lietuvių kalbos kursą įvedus, visuose kursuose buvo net 75 studentai. Lietuviai tada viršijo visas kitas tautines grupes universitete. Tai būtų galima nesunkiai padaryti ir dabar, tik reikėtų daugiau pastangų.

× **Marijonų bendradarbių draugijos** Chicago apskrityje susirinkimas įvyks ateinančią trečiadienį, rugsėjo 20 d., 1 val. po pietų Marijonų vienuolyno svetainėje. Bendradarbiai kviečiami dalyvauti.

× **Kun. Pranas Jokubaitis**, iš Vokietijos nuvykęs į Kolumbiją ir ten kurį laiką dirbęs tarp vietinių, paskui persikėlęs į Kanadą ir ilgiausiai dirbęs New Mexico vietinėse paapijose ir institucijose, ši sekmadienį, rugsėjo 17 d., švenčia savo 70 metų amžiaus sukaktį. Šiuo metu jis gyvena kaip pensininkas Chicagoje.

× **Tradicinis rudens vakaras**, ruošiamas LB Brighton Parko apylinkėse, įvyks rugsėjo 16 d., 7:30 v. v. buv. Pakšto svetainėje, 3800 S. California. Bus įdomi programa, B. Pakšto orkestras, vaisės ir kt. Bilietus prašom įsigyti iš anksto pas valdybos narius arba telefonu: 376-3186. (pr.)

× **MIAMI BEACH, FLORIDA**. Jazbučių Motelyje, 8910 Collins Ave., žemos vasaros kainos iki gruodžio mėn. 15 d. Dviems asmenims savaitė nuo \$70.00. Skambinti vakarais tel. (305) 865-2678. Okeanas ir pliažas čia pat. (sk.)

× **Akiniai siuntinai į Lietuvą**. Kreipkitės į V. Karosaitę, Optical Studio, 7051 S. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629. Tel. 778-6766. (sk.)

× **NAMAMS PIRKTI PASKOLOS** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuomėjimais. Mutual Federal Savings. 2212 West Cermak Road — Telef. VI 7-7747. (sk.)

× **RASOMOSIOS** maš. lietuvišku raldynu, visom kalbom, GAIDOM, visuose modeliuose gaunamos CHICAGOJE: Draugas — 4545 W. 63rd St., ir vakarais pas A. Daugirdą, tel. 476-7399 arba tiesiai iš SPARTA savininko: J. J. Gledraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N. Y. 11731. (sk.)

× **Rudens 8 savaitę keramikos kursai** prasidės rugsėjo 18 d. Dėl informacijos ir registracijos skambinti 925-4949. Audronė Šimaitytė, Terra 9 Studijos vedėja, 2951 W. 63 St. (sk.)

× **Taupymo bendrovei reikalinga tarnautoja** dirbti pilną laiką ir mokanti rašyti mašinėlė. Kreipitis į Mutual Federal Savings tel. 847-7747. (sk.)

STASE'S FASHIONS

Kūdikams ir vaikams rūbų krautuvė
6237 S. Kedzie Ave.
Tel. 436-4184

Sav. Stasė Bacevičienė

× **Algirdas A. Pužauskas** nuo pereinamojo mokyklinio, rugsėjo 11 d., yra įsijungęs į "Draugo" redakciją ir redaguoja pirmą puslapį. Jis yra buvęs Liet. Žurnalistų sąjungos valdybos sekretorius, žurnalistinį darbą dirbęs daugelį metų, rašęs įvairiuose laikraščiuose, ypač politinėmis temomis. Tikimasi, kad "Draugo" redakcijoje jis galės ir toliau parodyti savo žurnalistinį talentą.

× **Algimantas ir Mirga** (Šepečkaitė) Valaičiai iš Chicago išvyko į Raleigh, N. C. Mirga, baigusi Chicago universitete pedagogiką magistro laipsniu, jau pradėjo mokytojauti Raleigh akademijoje. Algimantas, baigęs biologijos mokslus magistro laipsniu Illinois universitete Chicagoje, taip pat dirba ir siekia biochemijos doktorato North Carolina State universitete. Jie "Draugą" skaitė ir Chicagoje, bet, gyvendami toli nuo lietuvių, dabar dar daugiau ir rūpestingiau jį skaito ir seka žinias iš lietuvių gyvenimo.

× **Dail. Aušra Puzinienė**, San Mateo, Calif., maloniui laisvą pasveikino "Draugą" ruošiamam banketo proga, palinkėjo sėkmės, išreiškė pasitenkinimą dienraščio turiniu ir atsuntė 10 dol. auką. Nuosirdžiai dėkojame.

× **Chicago ateitininkai** sen draugiai spalio 14 d. rengia "Ateities" žurnalo vakarą Jaunimo centre. Vakaro metu bus įteiktos premijos jauniems žurnalistams už straipsnius, spausdintus "Ateityje".

× **Marilyn Brazis** iš Genevės, Ill., buvusi kelerius metus audimo mokytoja St. Charles miestelyje, rado savo formulę verpti iš linų aukšą. Ją naujai pradėta audimo įmonė labai populiari ir užversta užsakymais. Marilyn Brazis dabar užsiėmusi specialiu projektu. Ji audžia sau vestuvinių rūbų. Jos sužadėtinis Paul Klecka yra aukskalvis ir kala jai ir jos draugei Laurai Childs vestuvinius žiedus. Marilyn Brazis yra Aldono ir sol. Algirdo Brazų dukterė.

× **Aukų po pirkis dolerius** atsiuntė: Kostas Šlapikas, Cicero, Vincas Geležius, Affton, Juozas Cyvas, Cleveland. Visiems dėkojame.

× **Marija ir dr. Adolfas Deltai** rengiamo "Draugo" spaudos technikai pagerinti banketo proga atsiuntė 30 dol. auką. Jie yra nuolatiniai ir nuosirdūs "Draugo" ir kitų lietuviškų darbų rėmėjai. Už auką nuosirdžiai dėkojame.

× **Akademinio Skautų sąjūdžio** Chicago skyriaus sueiga įvyks š. m. rugsėjo 17 d., sekmadienį, 5:00 v. v. Jaunimo Centro kavinėje. Visi ASS nariai yra kviečiami skaitlingai dalyvauti.

× **10 dienų kelionė į Acapulco** tikiai 299 dol. (lėktuvas ir viešbutis, dvi savaitės) — 1978 m. gruodžio 8 d. Vienai savaitei tikiai 279 dol. Dėl informacijos skambinti į American Travel Service Bureau telefonu 238-9787 arba rašyti adrs. 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. (sk.)

× **Chicago ateitininkai** ruošiasi ši sekmadienį, rugsėjo 17 d., planuojamai išvykai. Gegužinė įvyks Lieponių sodyboje, kuri yra 143 gatvė, pusė mylios ir vakarus nuo Bell Rd. Išvyka prasidės Mišiomis atvirame ore 12 valandą. Mišias atnašaus kun. K. Trimakas. Lipniūno kuopa praves žaidimus jauniui, o sendraugiai pasirūpins gražia lietuviška muzika.

× **Sv. Pranciškaus seserų** rėmėjų bunko žaidimas bus sekmadienį, rugsėjo 17 d., 2 val. p. p. Švč. M. M. Gimimo parap. salėje.

× **"Žilvičio" šokėjai** ir norintieji šioje grupėje šokti tautinius šokius, kviečiami susirinkti Jaunimo centre trečiadienį, rugsėjo 20 d., 8 val. vak. Grupei vadovauja Vanda Stankienė ir Aniceta Mažeikienė.

× **Lietuvių Opera** ir jos choras pradeda savo naujo sezono dainavimo repeticijas rugsėjo mėn. 22 d., 8 val. vak., Jaunimo centro patalpose. Jei kas norėtų pradėti dainuoti Operos chorą, arba ir tie, kurie anksčiau yra dainavę, prašomi atvykti į šią repeticiją. Operai reikalingi visų balsų nauji choristai. Į šią pirmąją repeticiją kviečiami atvykti ir mūsų spaudos, radijo ir televizijos žmonės — žurnalistai ir korespondentai ir susipažinti su būsima operos veikla naujo sezono metu. Jie, jei norės, galės klausyti įvairiausių klausimų, kuriuos Operos vadovybė mielai atsakys. Pradžią 8 val. vak. Tad kviečiami ir nauji choristai ir lietuvių informacijos atstovai.

× **Petras Jokšas**, London, Ont., Kanadoje, atnaujindamas penumneratą pridėjo 17 dolerių auką ir šiuo būdu gražiai prisidėjo prie dienraščio leidimo. Jis skelbiamas "Draugo" garbės penumneratorium. Už paramą maloniai dėkojame.

× **Julija Šakinskienė**, Chicago, Ill., pratesdama penumneratą aukko 7 dolerius. Dėkojame.

× **Aukų atsiuntė**: po 3 dol. — J. Stasiulis, Stasys Patlaba; po du dol. — Kazys M. Dargis, Jurgis Jurenas, S. Bludnikas. Visiems tariame malonų ačiū.

× **Marija Rudienė**, BALFO pirminkė, atidarys meno parodą J. Centre, buvusioji Čiurlionio galerijoje rugsėjo 29 d. 7:00 v. v.

× **Jaunas med. dr. Antanas Razma, Jr.**, paaukojo 1000 dol. Ateitininkų centro statybai. Pridėdame laišką rašo: "Pirmasias sutapas iš savo darbo skiriu Ateitininkų centro statybai. Tik, kad daugiau paaukos tie ateitininkai, kurie daugiau už mane turi." (pr.)

× **Norintieji pasinaudoti Grandinėles išvyka į Australiją** gruodžio 20 d., prašomi kreiptis į Aleksandrą Sagieną raštu — 1620 Curry Drive, Lyndhurst, Ohio 44124 arba telefonu 216-442-8674 (vakarais) (pr.)

× **Kiečiame visus** šikagiskius pamatyti Lietuviškas kaimo vestuves su senoviskiu dainom, šokiais ir tradicijomis. Šį įdomų koncertą išpildys Bostono Lietuvių Etnografinis ansamblis, Jaunimo centro didžiojoje salėje, šeštadienį, rugsėjo 23 d. 7:30 v. v. ir sekmadienį rugsėjo 24 d. 3 val. p. p. Bilietus galima gauti J. Vaznelio prekyboje arba prie įėjimo. Rengia Akademinių skautų sąjūdžio Chicago skyrius.

× **I madų parodą** bilietai gaudami J. Vaznelio prekyboje. Paroda įvyks spalio 1 d. J. Centre. (pr.)

× **Šiuo metu vyksta L. Fondo** vajas. Nauji nariai paaukoję 100 dol. ar nariai padidinę savo įnašus gaus vieną bilietą į pokylį, kuris įvyks spalio 23 d. Įnašus siųsti reikia į L. F. raštinę 2422 W. Marquette Road, Chicago, Ill. Pavienius bilietus galima įsigyti taip pat J. Vaznelio prekyboje 2501 W. 71st St. Chicago. (pr.)

× **10 dienų kelionė į Acapulco** tikiai 299 dol. (lėktuvas ir viešbutis, dvi savaitės) — 1978 m. gruodžio 8 d. Vienai savaitei tikiai 279 dol. Dėl informacijos skambinti į American Travel Service Bureau telefonu 238-9787 arba rašyti adrs. 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. (sk.)

Lietuvos Vyčių sąjungos valdyba ir taryba, išrinkta seime, Syracuse, N. Y. Iš kairės (pirmoji eilė): Jonas Adamėnas — II vicepirm., Theresa Trainis, Ann Marie Kassel, Philip Skabeikis — pirminkas, kun. Antanas Jurgelaitis, OP — dvasios vadas, Eva Kazokas ir Joseph J. White; antroji eilė: Stanley Vaičaitis, kun. Kazimieras Pugetičius, Gražina Vaškėlis, Bertha Stoškus, Frances Petkus, Kunigunda Coach, Theresa Stroia, Aldona Ryan, Helen Shields, Eva M. Migonis, Larry Janonis, Walter Szekla, Antanas Mažeika ir Anthony Miner.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

NAUJA LIETUVISKA SEIMA

Rugsėjo 9 d. Sv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje kun. Ant. Zakarauskas sutokė Dalią Kaunaitę su Petru Venskauku. Jaunuosius prie altarų palydėjo aštuonios poros pamergių ir pabrolių. Iškilmingas Mišias laikė pats klebonas. Prie vargonų giedojo solistė G. Mažeikienė.

Abu jaunieji yra studentai. Jaunoji baigusi Marquette Parko parapiją, lietuistinę ir Marijos aukštesniąją mokyklą. Dabar ji studijuoja Illinois universitete inžineriją — kompiuterius. Jaunasis dirba Chicago miesto valdyboje ir studijuoja Illinois universitete ekonomiją.

Vestuvių puotą, dalyvaujant 200 svečių, įvyko puošnioje Oak Lawn salėje. Eugenijus Būtėnas sklandžiai ir gražiai vadovavo iškilmingam, perskaitė gausius sveikinimus laiškais ir telegramomis. Gautos kelios telegramos ir iš ok Lietuvos. Viena iš jų Dailos motuotės Onos Sidzikauskaitės — Kaunienės, kuri jautriai sveikina savo anūkę ir taip pat atsiuntė didžiulį ragų.

Grojančiam A. Stelmoko orkestrui, svečiai linksminosi šokiuose, dainavo ir gausiai vašinosi. Jaunoji Dalia Kaunaitė — Venskauksienė yra visuomeniškai gerai pažįstama spaudos darbuotoja Jono Kauno anūkė.

Šiai gražiai porai, sukurusiai lietuvišką šeimą, linkėtina šviesios ateities. Dieve jiems padėk! J. Y.

LB VID. VAK. APYGARDOS VALDYBOS POSĖDIS

JAV LB Vid. Vak. apygardos valdyba posėdžiavo rugpjūčio 30 dieną Jaunimo centre. Posėdis prasidėjo 7:30 v. v. Pradėjome su išdininio Kazio Barzduko pranešimu. K. Barzdukas pranešė, kad iždas gerame stovyje ir bus galima visas senas sąskaitas pilnai sumokėti. Kai liepos 9 d. Chicagoje koncertavo Australijos lietuvių choras.

Aurelija Ivinskienė, 90 metų amžiaus, džiaugiasi sulaukusi pirmą kartą iš Vokietijos atvykusio savo jauniausio anūko, Paulinos ir a. a. prof. dr. Zenono Ivinskio sūnaus, Kęstučio Ivinskio. Cia juodu susitiko Brighton Parke, kur Kęstučio Ivinskio močiutė nuolat gyvena.

Nuotr. S. Prapuolenis

sumokėjome jiems už autobuso nuomą. Šis koncertas labai sėkmingai praėjo, prisirinko pilna salė svečių paremti australiečius. Neseniai gavome labai nuosirdų padėkos laišką iš choro vedėjo, dėkojant visiems Chicago lietuviams už tokį šiltą priėmimą ir globojimą choro narių. Liepos mėnesį Vid. Vak. ry valdyba taip pat išsiuntė 50 dol. auką Berisso "Mindaugo" draugijai Argentine.

Rugsėjo 16 įvyks "Draugui" paremti banketas, kuriame dalyvaus visa Vid. Vak. valdyba. Diskusijos buvo apie švietimo reikalus. Šiais metais krašto valdyba paskelbė, kad bendruomenės mėsos aukos bus skiriamos švietimui. Siūkoma 50% aukų paskirti savosios apylinkės mokyklai ir 50% nusiųsti JAV LB švietimo išdininkei Gaizčiūni. Raginame visas apylinkes jungtis į krašto valdybos vąjį ir kaip galint paremti švietimo reikalus. Naujiems mokslų metams prasidėjus, prašome visų apylinkių narių registruoti naujus mokinius, kad nebūtų šeimų, kurių vaikai nelankytų lietuistinės mokyklos. J. Pla-

čas pranešė, kad Vasario 16 proga bus skelbiamas mokinių rasišinių konkursas. Vid. Vak. ry valdyba remia šį konkursą ir parūpins premijoms finansų.

Pirm. Kazys Laukaitis perdavė žinias apie Midwest Baltų komiteto ruošiamą gegužinę Estų namuose Deerfield rugsėjo 3 d. Laukaitis dalyvavo šioje šventėje, kuri pavyko gerai, nors galėjo daugiau lietuvių dalyvauti.

Šiais metais spaudos vąjį vėl pravada krašto valdybos vicepirm. R. Česonis. Vąjus tęsis iki gruodžio 31 dienos. Tikimės, kad visos apylinkės jau ruošiasi vąjus darbams. Yra būtina paremti lietuvišką spaudą. Planuojama sausio gale ruošti apygardos apylinkių valdybų pirminkų suvažiavimą Jaunimo centre. Norime aptarti įvairius darbus ir taip pat pakviesti ką nors perduoti žinių apie artėjantį Jaunimo kongresą Europoje.

Užbaigėme posėdį, pasidalindami išpildžiais iš Pasaulio lietuvių dienų.

Agnė Katiliškytė

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBES

— **Altos valdybos** pirm. dr. K. Bobelio šeimos ir St. Peterburgą persikėlimo proga, Altos skyrius spalio 4 d. Lietuvių klubo ruošia jo sutikimo, pagerbimo vakarą-koncertą, kurį atliks sol. Praurimė Ragienė.

— **Kazys Vasilas**, aktorius, anksčiau gyvenęs New Yorke, vėliau — Baltimorėje, šiuo metu yra persikėlęs į Floridą.

— **Pabaltiečių festivalis** bus rugsėjo 23 Garden State Arts centre New Jersey. Iš lietuvių pusės pasirodys Perkūno choras, moterų kvartetas Vilija ir trys tautinių šokių ansambliai: Aušrinė iš Philadelphia, Liepsna iš Elizabethtown, Tryptinis iš New Yorko. Taip pat organizuojama dailės ir tautodailės paroda.

— **Smulkininko Izidoriaus Vasyliūno koncertas** bus spalio 23 d. Carnegie Recital Hall. Akomponuoja Vytenis M. Vasyliūnas.

AUSTRALIOJE

— **Stefanija Stendelienė** vieno mėnesio laikotarpį palaidojo du savo sūnus.

— **Mirė**: Andrius Briuderis, Jonas Stendelis, Marija Kavackienė, Antanas Birštonas, Marija Liudžiuvienė, Petronėlė Ambrozaitienė.

URUGVAJUI

— **"Ažuolynas"** dalyvavo Club de Leones surengtoje folklorinėje programoje, kurioje be lietuvių dalyvavo vokiečių, ispanų, veng-

B. JONUŠO STIPENDIJA ROBERTUI SALDŽIUI

Emilija Jonušienė, muziko Broniaus Jonušo našlė, gyvenanti Omahoj, Nebraskoj, mirusio vyro atminimui įsteigė kasmetinę stipendiją 1.000 dol. liuanistikai studijuoti. Šiems akademiniams metams stipendija paskirta Robertui Jonui Saldžiui, gyvenančiam Brazilijoje. Apie stipendiją ir sąlygas buvo plačiai rašyta spaudoj. Iki nustatyto termino buvo gauti penki prašymai, prie jų pridėtos ir kompetentingų asmenų rekomendacijos. Stipendijai parinkti kandidatą buvo sudaryta teisųjų komisija: Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos narys jaunimo reikalams Romas Kasparas, Pasaulio Lietuvių jaunimo sąjungos atstovas Romas Sakadolskis, šios stipendijos mecenatė Emilija Jonušienė ir visuomenės atstovas Česlovas Grincevičius. Penktas atstovas turėjo būti iš dar vienos jaunimo organizacijos, bet organizacijos valdyba į kvietimą neatsiliepė.

Teisųjų komisijos nariams gyvenant ne vienoje vietoje, balsavimas vyko korespondenciniu būdu. Stipendija paskirta dauguma balsų. Pirminkavo E. Jonušienė, sekretoriavo Č. Grincevičius.

R. J. Saldys yra gimęs Brazilijoje, gyvena Sao Paulo, studijuoja inžineriją. Gražiai kalba ir rašo lietuviškai ir visom galimybėm stengiasi praturtinti liuanistinę žinias. Veiklus visuose lietuviškuose sambūriuose, nuo mažens priklauso skautams ir ateitininkams. Ateitininkams net kelerius metus pirminkavo. Stipendija įgalins ir paskatins jį dar daugiau gilintis lietuviškas studijas ir veikti lietuviškoji dirvoj, gaivinti neseniai Pietų Amerikoje įvykusio Lietuvių jaunimo kongreso įžiebą atgimimo ugnelę.

MENO PARODA

Brookfield, prie Eighth Corner prekybos centro, ši seštadienį ir sekmadienį, nuo 10 val. ryto iki sutemos, 150 dailininkų išstatys savo kūrinius.

Advokatas JONAS GIBAITIS

6247 So. Kedzie Avenue
Tel. — 776-3599
Chicago, Illinois 60629
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 val. iki 1 val. d.

Sportas Nepriklausomoje Lietuvoje

JONAS NARBUTAS

Pirmoji dalis (1919—1939). Autoriaus leidiny 1978 m., 432 pusl. Kaina su persiuntimu 9,50 dol. Leidinyje sukelta įdomios Lietuvos sportinį gyvenimą liečiančios medžiagos ir daugybė nuotraukų.

Užsakymus siųsti:

"Draugas", 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.
Illinojaus gyventojai pridėda extra 45 ct. takso.

LIETUVIŠKI IR ANGLIŠKI ŽODYNAI GRAŽIAUSIEMS JŲŲ KNYGYNAMS

V. Peteraičio

Lietuviškai - angliškas žodynas

A. Baravyko

Angliškal - lietuviškas žodynas

Šie du žodynai yra naujai perspausdinti didesniais raidėmis, didelio formato (9x6 colių), 580 ir 590 puslapių, labai lengvai skaitomos raidės ant ryškiai balto popieriaus, su stipriais kietais viršeliais.

Atskiri tomai po \$10.00; abu tomai tik \$18.00 (paštas ir persiuntimas \$1.25 už tomą ir pridėdami mokesčiai Illinois valstybės pirkėjams).

Tikrai graži dovana jaunom lietuviškoms ar maišytoms šeimoms. Kiekvienas lietuviškas knygynas turėtų didžiulius šiais tomus.

DRAUGO KNYGYNAS

4545 W. 63rd Street
Chicago, Ill. 60629